

საქართველოს

იმისთანა წმინდა საძეგლი,
ბოლომდე ბეჭდული სიფრთხილი,
ფაქტობრივ და ქართული ბრძოლის
გაფანა ყველა უკანონოობაზე
უსაბაგლოდია.

მედიკალიზაცია

დაარსებულია
1918 წელს.

სამუშაოთი, 9 იანვარი, 2007 წელი.

№ 3 (5604)

რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

სულის ზეობა

ბოროტთან
მთავარი
ბრძოლა
მოგებულა!

© საზოგადოებრივი ეკლესია

2-3

ჩვენა

14

ქართული ღვინის
ექსპორტი
60 პროცენტით
შემცირდა

კრიმინალი

12

პოლიციის
მაღალჩინოსანი -
ბანდის მეთაური

საქანკი

5

ციხე
შეგნადან
ტყდება

გოგონალოვა

14

ბელორუსიამ
რუსეთიდან ნავთობის
ტრანზიტი შეწყვიტა

7

ხუთი „დედაენის“
ხიზლი და საწესხარი

ხმა ერის
გასაგონად

4

როდემდე
კაცის კაცობა?

გუშინდელი
გაკვეთილები

5

ბნელი გენერლის
ერთი კეთილი საქმე

ნარკომანია ჩვენი დიდი ტკივილია, რომელიც ერის სულიერ და დემოგრაფიულ გენოციდს იწვევს. ჩვენ არაერთხელ შევხებოდით ამ თემას და ყოველთვის აღვნიშნავდით, რომ ამ მიმართულებით პირველი რიგის ამოცანაა პრევენციული ნაბიჯების გადადგმა. ჩვენ ყველამ ერთად უნდა შექმნათ ნარკოტიკის მიმართ უარყოფითი განწყობა. უნდა დავანერგოთ ცრუ სტერეოტიპი იმის შესახებ, თითქოს ნარკომანობა პრესტიჟულია

საზოგადოებრივი

„შეიშვარე უფალი ღმერთი შენი ყოვლითა გულითა შენითა და ყოვლითა სულითა შენითა და ყოვლითა გონებითა შენითა;

შეიყვარე მოყვასი, ვითარცა თავი თვისი“
(მათე 22,37,39)

ქრისტიანული საეკლესიო მღვდელმთავრობის, მოძღვრობის, დიაკონოს, ბერ-მონაზონის, პატივცემულო სულიერების, მართლმადიდებელი, მკვიდრი საქართველოსა და სამშობლოს სამღვდელთა გარეთ მცხოვრებნი თანამემამულენი, სიყვარული და სიხარული განგმრავლებოდეთ. რამეთუ ჩვენიან არს ღმერთი!

აღსრულდა ყოვლადწმინდა სამების საღვთო განცემა, ახლა ძველი აღთქმის წინასწარმეტყველება, — „ღმერთი გამოიწვია ხორცი“ (1 ტიმ. 3,16). მაცხოვარი მოვიდა წყლისოფელში, რომელიც ძალადობით, დაპირისპირებითა და ბოროტებით არის სავსე. მოვიდა, რათა სრულიად გარდაექმნა იგი. თვინიერ ცოდვისა მიმდინარე ჩვენი ღმერთი ბუნება, რომ საღვთო სიყვარულის ძალით მოეხდინა ჩვენი შინაგანი ფერისცვალება. შეიმოსა ადამიანური სხეულით, რომ მარადიული განჯესაგან ეხსნა კაცობა მთელმა.

ბეთლემში შობილი ყრმისაკენ მიმავალი გზა ხსნილია ყველაფრის. ერთი ცოდვისა და სიბოროტისა, ანუ სიკვდილისა, გზით მიდის; სხვანაირი განსაზღვრისა და მწკრივების ბილიც მიუყვება. მესამე, მწველთა მსგავსად, თავდადებითა და ღირსებით მიემართებიან. რა თქმა უნდა, არსებობს სხვა გზებიც.

საზოგადოებრივი ნაწილი კი საპირისპირო მიმართულებით მიდის და ბნელეთისაკენ მიექანება, თუმცა ამას თავდადებ თითქმის არაფერს აცხადებდა, რადგან ეშმაკი ათავსვარს საცდელით აბრეშებს ადამიანებს და ცოდვის ჭაობში ღრმად ითრევს.

ჩვენს დროში მისი ქმედება უფრო დახვეწილი გახდა და სიკეთისა და ბოროტების გარჩევა კიდევ უფრო გაჭირდა. ამიტომაც აუცილებელია, კარგად გავიგნოთ სიბოროტო, რა გარემოში ვცხოვრობთ. რომელიც გენდინებდა მნიშვნელოვანია; რა არის მისაღები და რა უარსაყოფი; ქვეყნისთვისაც და ჩვენითვისაც რა არის პირველი რიგის ამოცანა, რა შემდეგ გახადებულია საქმე?

ტელევიზიის, მობილური კავშირგაბმულობის, კომპიუტერისა და ინტერნეტის განვითარებამ მანძილი და მთელი მკვეთრად შეამცირა. ეკონომიკა თანდათან კარგავს მთლიან ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ მნიშვნელობას და იქმნება გრანსინდისიული კომპანიები, რომელთაც, ძირითადად, საკუთარი მიზნები ამოძრავებთ და არა სახელმწიფო ინტერესები. მიმდინარეობს კულტურათა ასიმილაციის პროცესი. ეს ყველაფერი მრავალსახიფათო გლობალიზაციის გამოვლინებაა.

ახლო ვითარებაში ჩვენი ხალხი ახალი პრობლემების წინაშე დგას. ეს არის დროის გამოწვევა. კონკრეტული ძალა არ ჩანს. მაგრამ ცრუაფიქვლებზე დაყრდნობით, მასმედიის საშუალებებით (სერიალებით, მძაფრ ტელე-პროდუქციით) ხდება გემოქმედება ჩვენი საზოგადოების, განსაკუთრებით კი მომავალი თაობის, ცნობიერებაზე. რათა მათში დაინერგოს არაერთგვაროვანი, არაქრისტიანული მსოფლმხედველობა, რაც შედეგად გამოიწვევს ჩვენი ეთნოფიქსიკის შეცვლას და ერთიანი ქართული ერის დაშლასა და გადაგვარებას.

უნდა გავაცნობიეროთ, რომ შეგვეხიზნოს ხორციელდება თითოეული ადამიანის აზროვნებაზე. ამიტომაც ყოველი ჩვენი გული და გონება ამ ბრძოლის ასპარეზზე. ესაა თუ ის პირობებია ან რწება ქართველად, ან, თავისი შინაგანი სისუსტისა და მიმბამძვლობის გამო, იცვლის ღირებულებათა სისტემას.

ეს ისეთივე მნიშვნელობის თემა, როგორც ჩვენს მამა-პაპთა განცდილობა.

მოგმართავთ ყველას, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს, შეინარჩუნეთ ჩვენი თვითმყოფლობა, ჩვენი ტრადიციული ქრისტიანული ცხოვრების წესი. გახსოვდეთ, მთავარი ბრძოლა ბოროტთან მოგებულია. უფალი ბრძანებს: „ნუ გვმინი, რამეთუ მე მიძლევეს სოფელსა“ (ინ.16,33) მაშ, ბრძოლაში, ჩვენი გმირი წინაპრების მსგავსად, რათა საკუთარ თავში და თქვენს გარშემო დაიცვათ თქვენი წილი საქართველო. დღეს ყველა თქვენი დიდგვარი, თქვენი ბასიანი.

უნდა იცოდეთ, რომ ქართული იდეა ორ უმთავრეს სფეროში ყრდნობა. ესაა სულიერი ღირებულებები (რაც გულისხმობს მართლმადიდებლურ სარწმუნოებას და მის წეს-წყევლებებს) და ეროვნულ-კულტურული ფასეულობები, რითაც ასე მდიდარია ჩვენი ქვეყანა.

ქართულმა იდეამ რომ ხორცი შეისხას და განვითარდეს, საჭიროა გავითარდეს სახელმწიფოს, საზოგადოებისა და ეკლესიის ძალისხმევა.

ახლა კი შევხედოთ ამ მიმართულებებზე, რომლებზეც განსაკუთრებულ ყურადღებას საჭიროებს:

გერმონიული მოღვაწეობა მუდამ იყო ქვეყნის პრიორიტეტი. იგი დღესაც ჩვენი ხელისუფლებისა და ყოველი ჩვენი მთავარი სამზრუნავია. თანამედროვე ევროპე ასევე მნიშვნელოვანია საერთაშორისო ურთიერთობებში და მსოფლიო თანამშრომლობაში დარსებული ადგილის დამკვიდრება. თუმცა, უპირველესი ამოცანა, მაინც

ბოროტობა მთავარი

საქართველოს ერთიანობისათვის მრუნა რწება და არ არსებობს მისი სახანგლო სხვა ღირებულება.

ქვეყნის განვითარების აუცილებელ პირობას ეკონომიკური სიძლიერე წარმოადგენს. ეს ის მთავარი საკითხია, რომელიც ჩვენმა სახელმწიფომ დროულად უნდა გადაჭრას. ჩვენ უნდა მოვიძებნოთ ჩვენი ადგილი მსოფლიო ეკონომიკურ სივრცეში.

არაერთხელ ვთქვამს, რომ საქართველოს გაანთქკება მძვინვარეობს ბუნებრივი რესურსი მკაცრი წყლის სახით, რომლის მნიშვნელობაც და ღირებულებაც ახლო მომავალში კიდევ უფრო გაიზრდება. ამიტომ, უფრო, საყოველთაო პრივატიზაციის პროცესში, ეს ბუნებრივი რესურსი და მისი ექსპლუატაცია სახელმწიფო სექტორში აუცილებლად უნდა ღარწეს და გამოყენებულ იქნას ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისათვის.

ცნობილია, რომ მთელ მსოფლიოში მოთხოვნილება ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტებზე მკვეთრად გაიზარდა და დიდი მოცულობის მდლების მომწოდებელი ფერმერები და გვარები ინტენსიური მიღებული პროდუქტების წარმოებაზე ორიენტირებული ქვეყნების სოფლის მეურნეობა მაღალ სტანდარტებს ვეღარ აკმაყოფილებს. ჩვენ საერთაშორისო ბაზარს უნდა შევთავაზოთ ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტი. ეს დიდ მოგებას მოუტანს ხალხს და ააღორძინებს სოფელს.

ზოგიერთმა პაგარა სახელმწიფომ თავი დაიმკიდრა მოწინავე ტექნოლოგიების ათვისებით. მაგ, სამხრეთ კორეამ, ისრაელმა, ფინეთმა... ეკონომიკის ამ დარგში სერიოზული განაცხადისათვის ჩვენს ქვეყანასაც გაანთქკება ინტელექტუალური რესურსი. ქართული უნდა მზრდეს მეცნიერული სკოლები აღიარებული იყო როგორც ყოფილ საბჭოთა ქვეყნებში, ისე მის ფარგლებს გარეთ. ახე რომ, ჩვენი მეცნიერული პოტენციალი შეიძლება პრაქტიკულად იქნეს გამოყენებული, თუკი მას სათანადო პირობები შეექმნება.

საერთოდ, მეცნიერებასთან ერთად, განათლებას ქვეყნის განვითარებისათვის ვაღამწვევთ მნიშვნელობა აქვს, რადგან სწავლის პროცესში ხდება მომავალი თაობის ფორმირება პიროვნული. ამიტომაც სკოლა და, მოგვიდა, სასწავლებელი მარტო ცოდნას კი არ უნდა აძლევდეს მოზარდს, არამედ მან უნდა აღზარდოს იგი და წამოაყალიბოს თავისი ქვეყნის ღირსეულ მოქალაქედ. ამ საქმეში მეგად დიდია ოჯახისა და ეკლესიის როლი. სასწავლებელი, როგორც ხალხის მიერ დაქირავებული დაწესებულება, ვალდებულია, თავისი საქმიანობა წარმართოს საზოგადოების ინტერესებს შესაბამისად და რადგანაც საზოგადოება ფაქტობრივად არის ოჯახთა ერთობლიობა და

ეკლესია (რომლის წევრია ჩვენი მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობა). განათლების სისტემა უნდა შეესაბამებოდეს ეკლესიასა და ოჯახის ტრადიციულ ღირებულებებს (ვისაც სურვილი აქვს განსხვავებულ გარემოში აღზარდოს შვილები, შეუძლია ეს კერძო სასწავლებელში განახორციელოს). ეს არის სწორედ იმის გარანტი, რომ მომავალი თაობა ავადილდოთ იქნაღი ისეთი საშინელ სენს, როგორც არის ნარკომანია და სხვა მანკიერი გამოვლინებები.

ნარკომანია ჩვენი დიდი ტკივილია, რომელიც ერის სულიერ და დემოგრაფიულ გენოციდს იწვევს. ჩვენ არაერთხელ შევხებოდით ამ თემას და ყოველთვის აღვნიშნავდით, რომ ამ მიმართულებით პირველი რიგის ამოცანაა პრევენციული ნაბიჯების გადადგმა. ჩვენ ყველამ ერთად უნდა შექმნათ ნარკოტიკის მიმართ უარყოფითი განწყობა. უნდა დავანერგოთ ცრუ სტერეოტიპი იმის შესახებ, თითქოს ნარკომანობა პრესტიჟულია.

ნარკომანობა ხორცხილია!

ნარკომანი არის ავადმყოფი, საცოდავი, ღანჯარი, სუსტი ადამიანი, რომელიც ეშმაკის ბაღშია მოხვედრილი და, წამალზე მიჯაჭვულობის გამო, ხშირად ბოროტმოქმედებად სწადის; შემდეგ კი ციხეში ხვდება და კიდევ უფრო იმძიმებს თავის მდგომარეობას.

მაინა, ციხეში არსებულ მდგომარეობასაც ნაწილობრივ შეუძლია.

დღეს იქ მძიმე პირობებია. ციხისღმებულ ქვეყნებში ციხე გამოსწორების ადგილს წარმოადგენს. იმდრო, ჩვენი პენიტენციური სისტემა მაღე ამ სტანდარტებს დაუახლოვდება. ამისთვის კი, პირველ რიგში, უნდა გაიზრდოს საშინო ბოროტმოქმედი ეკონომიკური და სხვა შედარებით მსუბუქი სახის დანაშაულის ჩამდენისაგან. კარგი

იქნება, თუ ასეთი პატიმრებისათვის აღდგება სასჯელის მოხდა მომავლების ადგილებში და ამისთვის საქართველოს მაღალმთიანი დაუახლებელი რეგიონები გამოიყენება. ეს, ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობს პატიმართა გამოსწორებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნას და მეორე მხრივ, ამ გერმონიის სოციალურ-ეკონომიკურ ათვისებასა და განვითარებას.

რაც შეეხება მძიმე დანაშაულისათვის სასამართლო, ციხეში მათთვისაც უნდა არსებობდეს ისეთი გარემო, რომ გაეხსნათ განწყობა ცხოვრების წესის შეცვლისა.

უფრო, პენიტენციურ სისტემაში შრომის დანერგვა და სასულიერო პირის უფრო აქტიურად ჩართვა დიდ შედეგს მოიტანს. რისი გამოცდილებაც უცხოეთის ქვეყნებში კარგა ხანია აქვთ.

ცნობილია, რომ ციხის გაფლენა მის გარეთაც ვრცელდება. მოგვიერთისთვის კრამინალური მსოფლმხედველობა ერთგვარ დაღვბით მოვლენასაც კი წარმოადგენს, რაც შეუძლია. ეს არის დროის მცნების უარყოფილი დიდი ცოდვა. ეს არის დანაშაული მოვეხდის წინაშე. წმინდა პავლე მოციქული გაგვწყობს: „ნუ თუ არ იცით, რომ ესამართლობი ვერ დაიმკიდრებენ დროის სასუფეველს... ვერც მარადილი. ვერც მკაცრულია...“ (1 კორ.6,9,10).

სამწახროლ, ქენა, ებანი, გარემო, მოგჯერ მაქნე ჩვევების განვითარებას უწყობს ხელს, რაც მათში ცრუ ღირებულებების დამკვიდრებით არის გამოწვეული. ახალგაზრდების ნაწილი მიმბამძვლობით ან თავისი წრის ბე-მოქმედებით, საკუთარი ნების საწინააღმდეგოდ იქცევა, თუმცა ბევრი მათგანი ეკლესიაში ღაღის (ხოლო ვინც არ ღაღის, რწმუნის მიმართ პატივისცემა მაინც აქვს). მაგრამ ეს სათანადოდ ვერ აისახება მათ ყოველდღიურ ცხოვრებაზე. საშეგობრობაში არსებულ ასეთ მდგომარეობაზე, მისი თითოეული წევრი არის პასუხისმგებელი. განსაკუთრებით კი ისინი, რომელნიც ყველაზე დიდი გავლენით სარგებლობენ. ისინი კარგად უნდა დაუფიქრდნენ თავისი ცხოვრებას, რომ, ნებისთი თუ უნებლიეთ, ეშმაკის მსახურნი არ გახდნენ.

საზოგადოება ისეთია, როგორი ავტორიტეტებიც აქვს მას.

ფაქტია, რომ ღირსეული პიროვნებები ჩვენიან სათანადოდ არ არიან დაფასებულნი. მათ ნაცვლად წინ წამოწეულნი არიან ისეთი ადამიანები, რომელთაც წინაშე-ნელოვანი არაფერი აქვთ გაკეთებული (ყოველ შემთხვევაში დღესათვის), ან ისინი, რომელნიც ეგულებულ-ყოფენ სულიერ ღირებულებებს. ახალგაზრდები უფრო იც-

ეკლესიური ცნობიერებიდან გამომდინარე, კარგია, რომ ჩვენს სუფრაზე თანდათან მკვიდრდება სადღეგრძელოთა შინაარსი და ტრადიციული თანამედვერობა, რაც იწყება უფლის სადიდებლით და მთავრდება ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხსენებით. ამასთან ყოველი სადღეგრძელო დალოცვა, ლოცვის ერთგვარი სახეა. ქართული სუფრის ღრმა სულიერ ხასიათზე მიუთითებს ისიც, რომ ყოველთვის ხდება გარდაცვლილთა მოხსენიება

ნობენ გელეშოვების გმირებს. ვიდრე თავისივე თაობის ნიჭიერ პოეტებს, მხატვრებს, კულტურის მოღვაწეთ, მეცნიერებს და, ზოგადად, ღირსეულ ადამიანებს. ეს ძირითადად შახმუდისგან მომდინარე ნაკლია და იგი უნდა გამოსწორდეს.

მიუხედავად ასეთი პრობლემებისა, პიროვნებასა და საზოგადოებას მაინც ბევრი რამის შეცვლა შეუძლიათ.

XX საუკუნის დასაწყისში, გასაბჭოების პერიოდში, როცა აქტიურად შეუჭრეს გრადიციულ ღირებულებებს, ახალგაზრდა მამულსმეილებმა, რომლებიც შემდეგ ცნობილი საზოგადო მოღვაწეები გახდნენ (პაულე ინგოროვეა, კონსტანტინე გამსახურდია, ებრაე კოკიშვილი, ალექსანდრე აბაშელი), სამოქალაქო „მოსახლანა“ საზოგადოება, ერთი-ნული სამოსის გარეშე იყო ერთგვარი პროტესტის ფორმაც და მათი მსოფლმხედველობის დემონსტრირების საშუალება. შემდგომ პერიოდში ამ მაგალითის, მართალია ერთი-ნული, მაგრამ მაინც სხეულებზე მიბადეს. დღეს ეს მოძრაობა ახალ ეტაპზე გადავიდა და საზოგადოების ფართო ფენა მოიცავს. მისასალმებელია, როდესაც ცნობილი ადამიანები საერთო და საეკლესიო ღვთისმეტყველებაზე ერთი-ნული განსაკუთრებული ინიციატივით (ეს კარგი გრადიციული პერიოდის ბევრ ქვეყანაში დიდი ხანია არსებობს), სულ უფრო აზრდება ახალგაზრდების რიცხვი, რომელნიც წიხით იმოსება და ჭრისაწერისადაც ამ სამოსის ინიციატივით. დღეს წიხოსანთა საზოგადოებას გაცილებით მეტის გაკეთება ძალეოს, ვიდრე მათ წინამორბედთ.

რა თქმა უნდა, ჩვენს პარტო ერთი-ნული სამოსის გარეშე არ უნდა შემოვიფარდებოდნენ. როგორც აღვნიშნეთ, აქედან გამომდინარე ავადორდინით ქართული კაცის ჩვეული ცხოვრების წესი. საჭიროა, თუნდაც ჩვენი ყოფილიაოვის ისეთი მნიშვნელოვანი ინსტიტუტის პირვანდელი სახით აღდგენა, როგორცაა ქართული სუფრა. დამოუკიდებლობის

მოღვაწეები, რომელნიც მძიმე მოსაგრეობის პარალელურად, ღვთაებრივ ნათელთან ღოცვით თანამდინარეობით ამქვეყნად აღწევნენ უსაზღვრო ნეტარებას.

სამშობლოსა და ერის ჭეშმარიტად მოყვარული ადამიანებიც დიდ სიხარულს გრძნობენ, როდესაც თავის მამას, თუნდაც სიციხის ფასად, ერთგულად ემსახურებიან.

შეიძლება ითქვას, რომ მოყვასის სიყვარული ერთგვარი პირველი საფეხურია. იოანე ღვთისმეტყველის ბრძანება: „ვისაც არ უყვარს თავისი მამა, რომელსაც ხელავს, როგორღა შეიყვარებს ღმერთს, რომელსაც უყრ ხელავს?“ (1 იოანე 4,20).

ღმერთი, სამშობლო, მოყვასი, - ეს არის ერთმანეთისაგან გამომდინარე იერარქია და უწყვეტი ჯაჭვი: თუ ღმერთის ადგილი სხვა რამეში, თუნდაც სამშობლოში, დაიკავა, შემოთ აღნიშნული თანამდინარეობა ირღვევა და პატრიოტიზმი უკვე ხელოვნურად გამოვლილ ღირებულებებს ეფუძნება. რომელიც შეიძლება კარგი სახელიც ერქვას, მაგრამ შედეგად ვიღებთ ისეთ მანკიერ გამოვლინებებს, როგორიცაა უაზრობა, რასიზმი და მოვიანიზმი, ანდა გრადიციული უსაყვარლობის სრულ ვარყოფა. - კოსმოპოლიტიზმში, ამ ორ უკიდურესობას გამოსივსება ღვთის რწმენა, რომელიც ჭეშმარიტ პატრიოტიზმს განაპირობებს.

მოციქული ვახსწავლის: „ვისაც ამბობს, რომ უყვარს ღმერთი, მაგრამ სხულს თავისი მამა, ერუბს“ (1 იოანე 4,20). ამდენად მხოლოდ ღმერთის სიყვარული ხიბლია და თავის იტყუებს ვისაც ეს ასე ჰგონია. ოღონდ მოყვასის სიყვარუ-

გოლერანგობა ჩვენი ბუნებადან მომდინარეობს და მასი სწავლა არახილეს დაგვჭირდება.

დაწყვიტო ახალი 2007 წელი. რასაც ოფიციალური სახელმწიფო კალენდრით თითქმის მოვლი მხოლოდ აღნიშნავს, თქმა, შეიძლება ბევრი ვერც აცნობიერებს, რომ ეს წელიადრიცაა მაცხოვრის დაბადებას უკავშირდება.

დაახ. 2007 წლის წინ აღსრულდა ქრისტეშობის საიდუმლო. - ასე შეიყვარა ღმერთმა ქვეყანა, რომ მისი ძე თვისი მხოლოდშობილი“ (ინ. 3-16). და ესაბაში იგი. ღმერთი იმყოფება, ყოვლისმომცემი ბელმა და ყოვლისმომცემელმა მონის სახე მიიღო. რათა მისი სიყვარულით აღეხილნი და ამალბებელნი ხაღვით წაიღეს კლდე ვზიარებოლით.

საერთოდ, ღვთის ყველა ქმედებას მხოლოდ სიყვარული განაპირობებს.

ადამისა და ევას სამოთხიდან გამოძევების მიზეზიც სიყვარულიდან მომდინარეობს. მათი ღმერთის ყოვლისმომცემელ სიყვარულში შეეპარათ ეჭვი და რადგან შემოქმედის მცნება დაიცვეს და ეშმაკს დაეჯერეს, ისინი იფიქრნენ მოკლდნენ ხაღვით სიყვარულს, რაც უკუაღიანათ მათ ერთობას განაპირობებდა. დაეკლეს მღვთმარებობაში მყოფნი კი უკვდავების ხის ნაყოფის შეჭმით მარადიულად რომ არ წარწყმდილიყვნენ, უფალმა განარიდა თავისი სამოთხე.

მაცხოვრებმა განკაცებით ღვთაშობაში ის სიყვარული მოიგნა, რომლის მსგავსიც მანამდე არ იყო. რისი-ნობიზმ და რომელიმე თანამდინარეობით მოყვება სამოთხეში დაბრუნების შესაძლებლობა. „ახალ მცნებას გაძლეოთ თქვენ, რათა გაყვარდეთ ერთმანეთი, როგორც მე შეგიყვარეთ თქვენ“ (ინ. 13-34) - ოღონდ აუცილებელია, რომ მოვიპოვოთ საწმინდე და შევიძინოთ ჭეშმარიტი სიყვარული, რადგან ამ თვისებებს გარეშე ღმერთს ვერ მივეშვებებით და ჩვენივე ნებით საკუთარ თავს განვამორებით მის მაცხოვრებელ მადლს.

საუკუნეთა მანძილზე საქართველო გადაარჩინა მოყვასის, ღვთის და მამულისადმი თავდადებულმა ქრისტიანულმა სიყვარულმა. რისი მაგალითიც აუცილებელია ჩვენს ისტორიაში, როგორც იქნება ჩვენი ზედასიღული დღე დამოკიდებულია იმაზე, თუ ჩვენ როგორ არჩევანს გავაკეთებთ, მივიღებთ ბოროტის მიერ შემოთავაზებულ მოწვევებით სიყვარულისა და ერუ ღირებულებებს, თუ ცოცხავა და სიკვდილზე გამარჯვებული ღმერთის მხარეზე დადგებით, ჩვენი ადგილი, რომი კარგად გავაცნობიერეთ, უნდა გავარჩიოთ ჩვენი მასწავლებანი და ქმედებანი შესაბამისობაშია თუ არა უფლის სწავლებასთან.

ღმერთი ძლიერო, სიყვარო, უწინარეს ყოველთა საუკუნეთა მამისაგან შობილი და ქალწულისაგან მარიაშისა ხორცშესხული, მოიხილე მადლით ერსა ჩუდა წილხედრსა ღვთისა შენისა და მსმინე შენმოდრეკითი თხოვნა ესე გვედრებით, გვსხვენ ცოცხაობაგან და ბოროტთა განმრახვითა ჩვენიოვანს, გული გახვიის-პიკავე, გონება გარგვსათოღე, სული გარგვსამიღე. შენ-ღმომიღნი მოგვაქიოვნ, სულთერნი და სირეცხელნი სხეულებანი ჩვენნი გარკურნენ და შეგვძლევენ საღმრთოთა შჯელთა შენითა; მოიხილე ჩვენსედა, სახი-ერო, და სიყვარულითა შენითა კიხხისითა დაგვქლხი კვალად აღგვადგინენ და გაძრად სულთა წმინდისა გამოგვანინე, რათა ვიყოთ ჭეშმარიტი მსახერნი მოყვასისა, მამულისა და ღვთისა.

სახელისა შენისათვის, ალფე, ყოვლო, შეწევნად ჩუენდა და დააყენე კვერთხი უჭკულოთი: გარეწარაქიყე ყოველნი მკერნი და მაჭირებელნი ჩვენი, რომელთა განივდეს წილი სამკვიდრებელსა შენისა შედა, მოიხილე ვედრება ღვთისა შენისა და ყოველთა წინა-პართა ჩვენთა, რომელთა სიღვრეს სახელისა შენისათვის და დასიხიეს სისხლი თვისი; მათი ღოცვით აღაღვინე მამული ჩვენი - საქართველო - პირველსავე დიდებასა და დაიყენე სამღვარსი მისი უცხოთელთა შედა მოხელისაგან.

ჰე, ყოვლო, მსულე და მოხელე კენახსა ამის და განამკიცხე ესე, რომელი დაახსა მარჯულებანი შენისა, რათა ჩვენი ყოველნი, მკვიდრნი ღვთიერებისეული ივერისა და მის ფარგლებს გარეთ მცხოვრებნი ქართველნი, შენს მერიერ ნათელს და ხაღვით სიყვარულს ვზიარებელნი, ვგალობდეთ:

„დიდება მადლობა შენა ღმერთისა, ქვეყანისა შედა მშვიდობა და კეთილ მორის ხაონოება“.

ბრძოლა მოგებულოა!

დაკარგვის შემდეგ იგი ისევ, როგორც სხვა გრადიციუბი, ვარკველწილად, შეიღახა: სინამდვილეში კი მისი არსი მოღიანა ქრისტიანული და გამოსივსებას როგორც თორობას, ისე დღეს არსებულ სხვა მანკიერ გამოვლინებებს. კარგად აღმზრდილი ადამიანი არ დათვრება და ამით თავს არ დაამცირებს.

ეკლესიური ცნობიერებიდან გამომდინარე, კარგია, რომ ჩვენს სუფრაზე თანდათან მკვიდრდება სადღეგრძელოთა შინაარსი და გრადიციული თანამდინარეობა, რაც იწყება ყოვლის ხაღვლებლით და მთავრდება ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხსენებით. ამასთან ყოველი სადღეგრძელო დალოცვა, ღოცვის ერთგვარი სახეა. ქართული სუფრის ღრმა სულიერ ხასიათზე მიუთითებს ისიც, რომ ყოველთვის ხდება გარდაცვლილთა მოხსენიება.

ქრისტიანული სუფრა არის ადამიანთა ერთობისა და თანადგომის, ჭირისა და ღვთის გამიარების ადგილი, ხაღვ უფალი მყოფობს. ამიტომაც პერობა იწყება და მთავრდება ღოცვით.

ქართული სუფრა არის ქრისტიანული სიყვარულისა და ერთიერობისგან გამომდინარე ენიკალური ინსტიტუტი.

ყოველ ერს, ისევე როგორც ცალკეულ პიროვნებას, ღვთისაგან სხედასხვა მადლი და ნიჭი აქვს ბოძებული და მასზე დამოკიდებული თუ როგორ გამოიყენებს მათ.

ქართველმა კაცმა სიყვარულის ნიჭი განავითარა.

ახალ აღთქმაში ღმერთის ყველაზე მთავარ თვისებად სწორედ სიყვარულია დახსილბული. „ღმერთი სიყვარული არს“ (1 იოანე 4,8).

აქვე ვკითხვლობთ: სიყვარული ყოვლისმომცემელია, არ ამპარგავნობს, არ გვაბობს, სულგრძელია და გვიბოძი, არ მრისხანებს, ყოველსევეს ითმენს, არავისი შურს, ჭეშმარიტებით ხარობს, იგი ადამიანის მთავარი მამობრავებელი ძალაა, რომელიც სიყვარულისათვის არის წახილავარი. იმედი და რწმენა კვლავლის შემდეგ განქარდება, ხოლო სიყვარული მარადიულად ჰყავს.

პაულე მოციქული იმასაც ბრძანებს, რომ, თუ სიყვარული არა ვეძიებ, უჭკია ქველმოქმედებაც, სასწაულომოქმედების უნარიც, მოსაგრეობაც, თვით მოწამებობრივი აღსახრულიც კი, რადგან უსიყვარულოდ ყველა საკეთილ ქმედეგებს.

გვიხსენიო სახარება: ევლამ გახეა მაცხოვარი, პეტრემაც სამჯერ ვარყო იგი. შემდეგ ერთმან შეინანა და მეორემაც, მაგრამ ევლა წარწყმდა იმიტომ, რომ უსიყვარულო იყო ქრისტიანთა გაგარებული მისი ცხოვრება და აქედან გამომდინარე, უმედი მისი სინანული: პეტრეს სინანული კი სწორედ მისი მხერვალე სიყვარულის გამო იქნა შეწყვარებული.

მიუხედავად სხედასხვა ხიროქლისა და განსაღვლისა, სიყვარული ნეტარებასთან და სიხარულოთან არის დაკავშირებული; და რაც უფრო დიდია სიყვარული, მით მეტია ნეტარებაც და სიხარულიც.

ყველაზე აღმატებულია ღმერთის სიყვარული. ამ სიყვარულის დამტკიცებელი არიან დიდი სულიერნი

ლი კერპთაყვანისმცემლობაში გადადის; საკუთარი თავისადმი გადაშეგებული სიყვარული კი - ევლიზშია და ნარცისიზმში მობს.

ადამიანი სიყვარულის ღვთაებრივ ნიჭს მამის ვზიარება, როცა ამ გრძნობას თავისი „მე“-დან მოყვასისაკენ მმართავს. გაივლებით დიდ ხიმაღლეზე კი მამის აღის, როდესაც მოყვასს შეიყვარებს, როგორც საკუთარ თავს; „არავის აქვს იმაზე მეტი სიყვარული, ვინც სულს დასდებს თავისი მეგობრებისთვის“ (იოანე 15,13), - ბრძანებს უფალი.

მოყვასისათვის სიყვარული და თავდადება ქართველი კაცის ცხოვრების წესად იქცა და ბუნებრივია, მისი სახილობლო წრე მეტად ფართოა. იგი მოიცავს სისხლისმეურ და ნათელმდინარეობით ნათესაობას, მეგობრეობას, მოყვრობას, მოგვარეობას, მეზობლობას, მეგობრობას და სხვა. ასეთი ერთიერთობა ენიკალურია როგორც ქრისტიანულ სამყაროში, ისე მთელ მსოფლიოში. უაქტია, რომ ქართველ კაცს არა აქვს მოწინააღმდეგის სიძულვილი, რაც ბოლო პერიოდის მოვლენებშიც დადასტურდა. მაგალითად, მამთაქველელი ომი აუხაზეთისა და სამანაბლოში ჩვენს ხალხში დაპირისპირებული მხარის მამართ გაბოროტებად არ გადაშრდილა და იგი დღესაც მზად არის კეთილმეგობრული ერთიერთობისათვის. ეს იმიტომ, რომ შენდობისა და პატივის, საკუთარი შეცდომის აღიარებისა და სხვისი მწუხარების თანამდინარეობის დიდი უნარი გვაქვს. ეს კარგად ჩანს „ვეფხისტყაოსნის“ ბაღდადაშიც.

თქვენთვის მლოცველი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ქრისტეს შობა 2007 წელი, თბილისი

© აბა ჰაბაძე და სხვაგვარად არ ძალმიძს!

როდემდე პაფოს პაფოზა,

ისტორიული განვითარების მკაცრი ლოგიკა გვიკარნახებს: მოვლენებისა და პროცესების გამომწვევი მიზეზები უნდა იყოს და უმთავრესად არა გარეგანი, არამედ — შინაგანი ფაქტორები, ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებში ვეძიოთ. სწორედ ამისკენ განგვაწყოებს ცნობილი ქართველოლოგის, ვენეციის „კაფოსკარის“ უნივერსიტეტის ამერიკანისტიკის, იბერიისტიკისა და სლავისტიკის კათედრის გამგის, პროფესორ ლუიჯი მაგარიტოს გამოკვლევა „საქართველოს ანექსია რუსეთის მიერ (1783-1801)“, რომელიც 2004 წელს დასტავდა გამომცემლობა „კამპანოტო ედიტორი“ იტალიის ქალაქ უდინეში დასავლეთ-ქართული კულტურისა და ისტორიის პროპაგანდისათვის ამ უაღრესად საჭირო ნიგნში გაანალიზებულია ქართულ კახეთის დამფუძნებელი საუკუნის წინათ საბერძნეთული ტრადიციები, რომელიც საოცრად ეხმიანება საქართველოს დღევანდელ მდგომარეობას და მრავალ საჭირობოვს ფიქრს ალგვირავს.

ნაშრომში ისტორიული ფაქტების ობიექტურმა, სიღრმისეულმა და მიუკერძოებელმა ანალიზმა, არ შეიძლება, მხარედ არ ჩავგავიჭროს იმ ეპოქის გარდატეხაზე, რომელიც საუკუნეების განმავლობაში მზადდებოდა ქართველი საზოგადოების სულში და ბოლოს, XVIII საუკუნეში, ხელშეწყობდა ორი მკვეთრად განსხვავებული მსოფლმხედველობრივი კონცეფციის სახით გამოვლინდა: პირველს განასახიერებდა თავად ერეკლე II, ლევან სანიკიძის სიტყვებით რომ ვთქვათ, საქართველოს უკანასკნელი დიდი ხელმწიფე, მეორეს კი — მისი მემკვიდრეები. თუ მეფე ერეკლე გეორგიევსკის ტრაქტატით, წარმატებით თუ წარუმატებლად, ქართველთა სამეფოს, მისი თვითმყოფლობისა და სუვერენულობის გადარჩენას ლაშობდა, გიორგი XII-ისა და დარეჯან დედოფლის მომხრე პარტიითა ერთადერთი საზოგადოებრივი საკუთარი შთამომავლობისათვის ხელისუფლების შენარჩუნება იყო და ეს პაპანკინტელა გულის წუხილი, ცხადია, კერძოდვე ვერ დაიტევდა დიდ საერთო-ეროვნულ იდეას.

სწორედ ქართული თვითმყოფლობის იდეის განქარვება აიძულებდა ერეკლე II-ს, დახმარება ეთხოვა ავსტრიის იმპერატორ იოზეფ II-ისათვის საფრანგეთის მეფე ლუი XVI-ისათვის, რომის პაპ პიუს VI-ისათვის თუ პრუსიის მეფე ფრიდრიხ II-ისათვის, ვენეციის რესპუბლიკის სენატის, ნეაპოლისა თუ სარდინიის მეფეებისათვის. თუმცა, იგი ამ შემთხვევაშიც რჩებოდა სუვერენული სახელმწიფოს მეთაურად, რომელიც თავად გაზაგებდა თავისი სამეფოს სეპარატისტული პოლიტიკის მიზნებს და, რაც მთავარია, ამით თავისი ხელისუფლების გადარჩენა კი არ ეწადა, არამედ გარეგან მტრებისაგან თავისი ქვეყნის დასაცავად თუნდაც ერთი პოლიკის ევროპულ ყაიდაზე გასაწვრთნელად საჭირო სახსრების მოპოვებას ცდილობდა.

სულ რამდენიმე წლის შემდეგ სუვერენული სახელმწიფოს სათავეში მოსულ გიორგი XII და თავისი მრავალრიცხოვანი შვილები სათვის ტახტის მამიბელი დარეჯან დედოფალი კი რუსეთის იმპერატორთან ეძებდნენ სამარ-

ანუ „ქართულთა ზედა უცხოთა ხელმწიფება“?

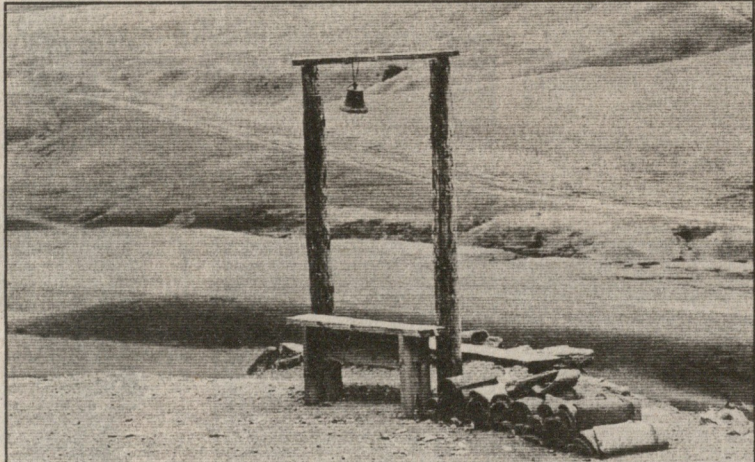
თალს ერთმანეთის წინააღმდეგ. მნიშვნელობა არა აქვს, ვინ იყო მათ შორის მართალი. მთავარი ისაა, რომ ქართულ კახეთის ხელმწიფე პეტერბურგში თავის ელჩებს უბრძანებდა: „უმსხვერპლეთ ყოველი სამეფო და სამფლობელო ჩემი [...], დაანებეთ სრულსა ნებასა და მზრუნველობასა მათსა [...]“, იოლად რუსეთის იმპერატორისაგან საკუთარი შთამომავლობისთვის ტახტის შენარჩუნების წერილობითი გარანტია მიეღო, ანუ გვირგვინისანი გმირი მამისაგან განსხვავებით, ქვეყნის გადარჩენად მოკავშირეს კი არ ეძიებდა, არამედ საკუთარი შთამომავლობისთვის ტახტის შესანარჩუნებლად მზად იყო, რუსეთის იმპერატორის ქვეშევრდომი გამხდარიყო.

ისტორიის ამ საბედისწერო გაცემით ქართული სახელმწიფო ისაა, რომ იდეა, აზრი, რომელიც, მონღოლების ბატონობიდან მოყოლებული, ბედი მდევარივით თან სდევდა საქართველოს და რომლის მიხედვითაც, „ქართულთა ზედა ხელმწიფება“ არა ქართველს, არამედ უცხოელს ეკუთვნოდა, XVIII საუკუნის მინურულისათვის საბოლოოდ დამკვიდრდა ქართველთა შეგნებაში, ცნობიერებაში, განსაკუთრებულ ზეობას მოგვიანებით, XIX-XI საუკუნეებში მიაღწია და, საუბედუროდ, დღემდე წარმართულია ჩვენი საზოგადოებისათვის. სწორედ ამის შედეგია ის, რომ ქართული სახელმწიფოს მეთაური, გარეშე ძალის მხარდაჭერის გარეშე, უმალ კარგავს გავლენას და მას იოლად ცვლის პოლიტიკურ გარეშე ძალის მორიგი კაცის კაცი.

ამ თვალსაზრისით, საქართველოს ისტორია, შეიძლება, პირობითად ორ საბედისწერო ეტაპად დავეყოთ. პირველი უძველესი დროიდან მონღოლთა ბატონობამდე პერიოდს მოიცავს, მეორე კი მონღოლთა ბატონობის შემდგომ, ანუ, უფრო კონკრეტულად, 1242 წელს მათთან ქართველთა დაზავების დროიდან იწყება და დღემდე გრძელდება.

პირველ პერიოდში, შინაგან წინააღმდეგობათა მიუხედავად, ჩვენი კარგი თუ ცუდი მეფე (გარკვეული ისტორიულ პერიოდში — ერისმთავარი) ქვეყნის ინტერესებისათვის თავისი ხელისუფლების განმტკიცებას თავისივე ქვეყნის შინაგან ძალებზე დაყრდნობით ცდილობდა, ხოლო უცხო ძალას თუ მიმართავდა, მას საკუთარი ქვეყნის სამსახურში აყენებდა. მისი მონინაღმდეგე ფეოდალები კი, რომელთაც გარეშე ძალა უმაგრებდათ ზურგს, თავად ხდებოდნენ უცხო ძალის მსახურნი, ანუ საქვეყნო საქმის მოლატენი, გარეშე ძალის კაცის

კაცები. სხვათა შორის, ამ არსებით გარემოებაზე საგანგებოდ გაამახვილა ყურადღება იოსებ სტალინმა 1945 წლის ოქტომბერში, როდესაც დიდ ქართველ ისტორიკულთან ნიკო ბერძენიშვილთან და სიმონ ჯანაშიასთან საქართველოს ისტორიის საკითხებზე საუბრებისას ხაზი გაუსვა გარედან მომხრეული ძალის ბუნების გათვალისწინების აუცილებლობას, მის მოშველებას ორი, ერთმანეთისაგან სრულიად განსხვავებული მიზნით — ქვეყნის საკეთილდღეოდ, ან მის

საწინააღმდეგოდ. პირველ შემთხვევაში ეს, მისი აზრით, პრინციპულად დიდ ქართველს სრულიად არაა და, თუ მისი მომხმობის მიზნებს ამართლებს, მისასაღმებელია, ხოლო მეორე შემთხვევაში შეცდომაა, დანაშაულს უდრის და ქვეყნის ღალატია.

ამდენად, პირველ პერიოდში საქართველოს სახელმწიფოს განმარჯვება, უნდა იყოს, მისი პიროვნული თვისებებისა და ქვეყნის შინაგანი ძალების ძლევა მოხდეს, ანუ, იყო დამყარებული, მისი მონინაღმდეგე კაცის კაცებისა კი — გარეშე ძალის ძლიერებაზე. მაშინაც კი, როდესაც ურთულესი ვითარების გამო, ქართული სახელმწიფოს მეთაური იძულებული იყო, დროებითი თავშესაფარი უცხოეთში ეძია, იგი არ თოულ ვითარებაშიც კი არ კარგავდა სუვერენული სახელმწიფოს მესვეურის ცნობიერებას: თუ თავისი ქვეყნის ინტერესების საწინააღმდეგოდ მიიხრევა მასპინძელი ქვეყნის პოლიტიკურ ინტერესებს, წყვეტდა მასთან კავშირს და ხელახლა იწყებდა ხსნის ალტერნატიული გზების ძიებას. საკმარისია, გავისხენოთ თუნდაც არაბთა ბატონობის უმძიმესი პერიოდი და ქართლის ერისმთავარ ნერსე II-ის პოლიტიკური ურთიერთობა ხაზართა ხაკანთან.

ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი თვითმყოფლობის იდეის უზენაესობას დაეფუძნა ახალი ქართული სახელმწიფოს ჩამოყალიბება: როდესაც VIII საუკუნის ბოლოს არაბების მიერ მინასთან გასწორებული ქართლი ფეხზე ვეღარ დგებოდა, მისმა უკანასკნელმა ერისმთავარმა აშოტ კურაპალატმა ბიზანტიის საიმპერატორო კარზე გაქცევით კი არ უშველა საკუთარ თავს, არამედ არაბთათვის მიუწვედომელ შავშუთ-კლარჯეთს თავი იმით გამოადირჩინა, რათა იქ [...] ნებითა ბერძენთა მეფისათა [...] „ქართველთა სამეფოსათვის“ საფუძველი ჩაეყარა.

როგორც ვხედავთ, მემატიანე სუბმატ დაითის ძეს მხედველობიდან არ რჩება ის გარემოება, რომ „ქართველთა სამეფო“ ბიზანტიის მფარველობის ქვეშ მყოფი სახელმწიფო იყო, მაგრამ აშოტის იმთავითვე შორს მიმავალ დიდ პოლიტიკურ ჩანაფიქრზე მოწმობს ის ფაქტი, რომ სულ რამდენიმე წელიწადში, მის მიერ დაარსებულმა სახელმწიფომ მისი სიცოცხლეშივე მოიცვა შავშუთი, კლარჯეთი, ნიგალი, აჭარა, ტაო, სპერი, სამცხე, ჯავახეთი და არტანუჯი. „ქართველთა სამეფოს“ მესვეურთა ბრძნული სამონაო და საგარეო პოლიტიკის და, ამავე დროს, გრიგოლ ხანძთელის მიერ გაჩაღებული დიდი სულიერი-ეკლესიური და ეროვნულ-კულტურული მოძრაობის წყალობით, სწრაფად ისხამდა ხორცს ტაოელ ბაგრატიონთა პოლიტიკური ჩანაფიქრი, რაც მხედველობიდან არ ეპარებოდა ბიზანტიის იმპერიას, რომელიც ქართველ გვირგვინოსანთა მონინაღმდეგე დიდ ფეოდალებთან ხლართავდა კავშირებს, საკუთარ სამსახურში აყენებდა და საკუთარ საკარისკაცო ტიტულებს ურიგებდა მათ.

ქართულ სახელმწიფოში სულ რაღაც ნახევარი საუკუნის განმავლობაში მომხდარი დიდი მოვლენა მხედველობიდან არ გამოიჩინა არც ჩვენს მწერლობას: თუ იოანე

ზოზულა — ბიზანტიის იმპერია და თურქ-სელჩუკთა სახელმწიფო — გავლენას ვეღარ ახდენდნენ საქართველოში მიმდინარე მოვლენებზე. არადა, ეს პერიოდი სულაც არ ყოფილა დამშვიდებული. პირიქით, მაშინაც ხშირი იყო სამარცხვინო შინაბრძოლები, რომელთაც უკვე უცხო სახელმწიფოები კი არა, არამედ, ძირითადად, ქვეყნის შინაური ძალები წარმართავდნენ.

მონღოლთა ბატონობამ გამოუსწორებლად დააკნინა ქართული ეროვნული სახელმწიფოებრიობის პრინციპი და დიდად განაპირობა საქართველოს შემდგომი ისტორიული ბედი. მონღოლთა უღელმასაკუთარი დიდი სახელმწიფოს ქვეშევრდომობას მიწვეულ ქართველობას საოცრად დაუვიწროვებდა გონსანიერი და უცხოთა სამსახურს შეაჩვია. ის, რაც აქამდე არსებული ცხოვრების წესიდან მხოლოდ ცალკეული გამოჩენილი იყო, ახლა უკვე ქვეყნის, მოქმედების, ცხოვრების წესი გახდა და მთლიანად ჩაენაცვლა წინააღმდეგობა, ანუ, მკაცრად ცნობილ ფორმულას რომ მივმართოთ, რაოდენობრივი ცვლილებები, თვისებრივი ცვლილებები გადიან ზარდა. რაღაც ძალიან დიდი, ეპოქალური მნიშვნელობის გამოუსწორებელი გარდატეხა მოხდა და მან სულ რაღაც ერთი საუკუნის განმავლობაში ავბედისწერად იბარტყა. საქართველოს სამეფო ტახტზე წამოსკუპებული რუსუდანი არ დასჯერდა ხელისუფლების უზურპაციას და, რაც ყველაზე მძიმეა, მონღოლები ბისათვის აბსოლუტურად მიუწვედომელ დასავლეთ საქართველოში გახიზნულმა ქვეყნის სუვერენმა მეთაურმა, საკუთარი შთამომავლობისათვის მეფობის შენარჩუნების მიზნით, საშინაო დავის გადასაწყვეტად გარეშე ძალის მიმართა. ნაკლებად მნიშვნელოვან გარემოებად მეჩვენება ის, რომ დავით ნარინი და ვიო ულუზე უფრო ღირსეული მეფე აღმოჩნდა. საქმე ისაა, რომ საქართველოს სამეფო კარმა შექმნა პრეცედენტი: დაივიწყა ქართული სახელმწიფოებრიობის, სუვერენულობის უზენაესი პრინციპი და, თავისი კეთილდღეობის გადასარჩენად, უცხო ქვეყნის კარზე დაიწყო სამართლის ძიება, რითაც „ქართულთა ზედა ხელმწიფება“ უცხოელს მიაღწია ხონრით.

ამან შემდგომში უკიდურესად გაართულა ქართველ გვირგვინოსანთა და დიდ მამულიშვილთა ბრძოლა ქართული სახელმწიფოებრივი თვითმყოფლობის შესანარჩუნებლად. საქართველოს სამეფოში თითქოსდა შემთხვევით გაჩენილი ეროვნული სენი მასობრივად მოედო საზოგადოებას: სადღეს მანკაბურდელმა უკვე 1272 წელს მიიღო მონღოლებისაგან საქართველოს ათაბაგობა და მას სიკვდილამდე ვერ დაეცა დაავლეს ვერც მეფე დემეტრე II და ვერც — მის მიმართ მტრულად განწყობილმა დიდებულებმა. სადღეს მანკაბური საუკუნეების განმავლობაში კვებდა მის ბრავალრიცხოვან სულელებს, რომელთა ცხოვრების წესი იყო პრინციპი: „ვისაც გნებავთ, იმას დავემორჩილებით, ოღონდ იგი ქართული სახელმწიფოს სუვერენი მეთაური ნუ იქნება!“

ბაბა შურაბი, საეკლესიო მეცნიერებათა დოქტორი, ვენეციის სახელმწიფო უნივერსიტეტის „კაფოსკარის“ ევრაზიული კულტურის კათედრის მკვლევარი, რომის პაპის ადმინისტრაციის ინსტიტუტის მოწვეული პროფესორი, ვატიკანის სამოციქულო ბიბლიოთეკის მეცნიერი კონსულტანტი.
რომი, 2006 წლის ოქტომბერი — 2007 წლის იანვარი.
(გაბრიელა შაჰაზ ნოზარი)

ფაქტები, რომლებიც ყურმოკვრით თუ ვიცოდით

მართლაც ბრძნული ნათქვამია, სიმართლე თავს არ დამალავსო. კაცი განდობილმა საიდუმლომ შეანუხა, ორმო ამოთხარა, შიგ ჩასახა და მინა მიყვარა. მაგრამ იქ ამონკერილმა ლერწამმა ფოთლების შრილობით ქვეყანას ამცნო მიბარებული.

იმ ლერწამივით იჩენს თავს ყოველი დაფარული, რა დროც იქნება.

ამჯერად ორიოდ წლის წინათ აჭარაში მომდინარე ამბებზე მოგახსენებთ.

გახსოვთ გენერალ-ლეიტენანტი იური ნეტკაჩოვი? დიხ, სწორედ ის — ტირასპოლის მე-14 და კრასნოდარის 49-ე რუსული არმიების ყოფილი სარდალი, პენსიაზე გასვლის შემდეგ, აჭარის ლომის ჯარებს რომ წევრთინდა და 2004 წლის მაისის რევოლუციის დღეებში ერთობ გამოიჩინა თავი ჩოლოქზე ხი-

იური ნეტკაჩოვი

დების აფეთქებითა და იარაღის ჭედებით. ამ ბოლოს, მეორე, ცხინვალში გაკრთა მისი რუმუხი სილუ-ელი. აი ამ ავბედითმა გენერალმა ახლახან ინტერვიუ მისცა რუსეთის „პოლიტიჩესკი ყურნალს“ (2006 წ. №47-48), სადაც თავის ველიკო-დერჟავულ ასირებებთან ერთად, ფართო საზოგადოებისთვის აქამდე უცნობი, ან მხოლოდ ყურმოკ-ვრით ცნობილი რამდენიმე ერთობ საგულისხმო ფაქტები დაასახელა.

ბენერალი აცხადებს, 2000 წლიდან, თადარიგში გასვლის შემდეგ, რამდენიმე წელი ვიყავი აჭარის მაშინდელი ხელმძღვანელის ასლან აბაშიძის „მრჩეველი უშიშროების საკითხებში“, თან მის პირად დაც-ვას ვხელმძღვანელობდი.

მერედა, არ იკითხავთ რამდენი „ხიშტი“ იყო ეს პირადი დაცვა? თურმე — მთელი 600 კაცი! ისინი აბაშიძესთან ერთად იცავდნენ მნიშვნელოვან ობიექტებსაც — ქარხნებს, პორტებს და ა. შ. ამას გარ-და, „მრჩეველი“ გენერლის ხელე-

პრჩაველი „წვრილგანებს“ იხსენებს

გენერალ-ლეიტენანტი იური ნეტკაჩოვი

ვევით ყოფილა ანტიტერორისტუ-ლი ბატალიონი — 800 კაცი!

უ. ი. სულ 1400 კბილბამდე შე-

იარაღებული მებრძოლი!

„რთული პირობების გათვალის-წინებით, ეს სრულიად ბუნებრივი იყო“, გვარნმუნებს გენერალი. ოღონდ, არ გვიმხელს კონკრეტუ-ლად რა ისეთი „რთული პირობე-ბი“ იყო, 1400 კაცს რომ დღედაღამ ხანჯლები ელეცა.

თურმე სწორედ ეს ძალები მდგა-რან „საქართველოს რეგულარული ჯარების პირისპირ, როცა სააკა-ვილიმა აჭარაზე ლაშქრობა მო-აწყო“.

მაგრამ ჯარი ხომ ჯარად და, აბა-შიძეს აჭარის მთელი მოსახლეო-ბა და იქ არსებული ყველა სტრუქ-ტურა — მილიცია, მესაზღვრეები, ბათუმში დისლოცირებული 25-ე მოტომსროლელი ბრიგადის სარ-დლობა უჭერდნენ მხარსო. რუსე-თის მე-12 სამხედრო ბაზის გვერ-დში დგომაც დაბეჭდული ჰქონდა, მის ხელმძღვანელობასთან სიაში-კბილობით ცხოვრობდაო. ესეც არ იყოს, ბაზის პირადი შემადგენლო-ბის ორი მესამედი ხომ ადგილობ-რივი მცხოვრებლებით იყო დაკომ-პლექტებულიო. აბაშიძეს სააკა-ვილის ჯარისთვის წინააღმდეგო-ბის განევა რომ გადაეწყვიტა, ხე-ლისუფლებას შეინარჩუნებდა. მაგ-რამ რაკილა ეს ძალზე სარისკო იყო, რუსეთმა აბაშიძეს მხარი არ დაუ-ჭირაო.

ბუნებრივად იბადება კითხვა, ას-ლან აბაშიძემ რა, რუსეთის სათხო-ვა დახმარება თბილისის წინააღმ-დეგ?

ნეტკაჩოვი ამაზე გადანწყვეტილ პასუხს იძლევა — დიხა, სთხოვაო. დანამდვილებით ვიცი, რომ 2003 წლის ბოლოს ის მოსკოვში იყო და რუსეთის ხელისუფლებასა და თავდაცვის სამინისტროს ეაჯებო-და, დამხმარე, სააკაშვილს ნუ მოუშვებთო. მაგრამ მოსკოვმა გა-დანწყვიტა არ ჩარეულიყო, ეს სა-ქართველოს საშინაო საქმეაო და აბაშიძე მოსკოვიდან განხილუ-ლი დაბრუნდა. არადა, ის პირო-ბა, რომელსაც იგი მხარდაჭერის საფასურად სთავაზობდა, უაღრე-

სად მომგებიანი იყო რუსეთის-თვის — ბათუმში სამუდამოდ და-ვტოვებ თქვენს მე-12 სამხედრო ბაზასო, — ოხრავს მრჩეველი გენე-რალი.

აქვე იხსენებს, აჭარის ხელმძღ-ვანელი ხშირად უმართავდა ხელს ამ ბაზას სურსათით, ტერიტორი-ას უთმობდა სწავლების ჩასატა-რებლადო; საუკეთესო ურთიერ-თობა ჰქონდა ქალაქ მოსკოვის ხელმძღვანელებთან, რომლებმაც აჭარაში სანატორიუმების ერთობ-ლივი მშენებლობა დაიწყეს. მაგრამ უცნაური გამარჯვება ბოლოს და ბოლოს სააკაშვილმა მოიპოვა და ახლა ჩვენ იმ „რევოლუციის“ ნა-ყოფს ვიძიებო.

აქვე, მრჩეველი გენერალი თავის „გამჭრიახ“ დაკვირვებას გვთავა-ზობს: მე ზუსტად ვიცი, რომ ადგი-ლობრივი მოსახლეობა აჭარადან რუსეთის სამხედრო ბაზის გატა-ნის კატეგორიული წინააღმდეგია. არც იმის დავინწყება ეგების, რომ ამ რეგიონის მოსახლეობის მე-ოთხედს ორმაგი — რუსული და ქართული მოქალაქეობა აქვს (? — ა. ა). აჭარელთა უმრავლესობას რუსეთელობა სურდა (? — ა. ა). განა ასეთ ხალხს ფაქტობრივად თავი-სი სამხედრო ბაზის წინააღმდეგ გამოსვლა შეეძლო? სინამდვილეში თბილისიდან ბათუმში ჩაჰყავდათ ნაძირალები, რომლებიც სოლიდუ-რი თანხისთვის ნებისმიერ პროე-კციაზე მიდიან ჩვენი სამხედრო მოსამსახურეების წინააღმდეგო.

ასე „გაბათილა“ ინტერვიუერ-

მა ქართული საინფორმაციო წყა-როების ცნობები, აჭარლები რუ-სეთის მე-12 ბაზის ვადამდე გაყვ-ნას მოითხოვენო.

შემდეგ მისეული დერჟავული ანალიზი მოდის. საქართველოდან რუსეთის სამხედრო ბაზების გატა-ნა რუსეთის გეოპოლიტიკურ ინტე-რესებს ძლიერად ურტყამს, ჩვენს ბაზებს მოაშორებენ და მათს ად-გილზე თურქებს, ამერიკელებს, სხვა ვინმეებს მოიყვანენ, „ნიში“ ყვე-ლა შემთხვევაში შეივსებაო.

გენერალი ნუხს, რომ ვერ ხედავს მოსკოვის პოლიტიკურ გათვლას, თუ რატომ თმობს იგი პოზიციებს პოსტბატკოურ სივრცეში. სააკაშ-ვილი გამუდმებით შეურაცხყოფს რუსეთს და მის მოქალაქეებს, დაბ-რკოლებებს უქმნის ჩვენს სამხედ-რო მოსამსახურეებს, ჩვენ კი მხო-ლოდ ახლა შემოვიღეთ სანქციები თბილისის წინააღმდეგ. ოღონდ, იმავდროულად ვანქარებთ ჯარე-ბის გამოყვანას. თავიდან ვამბო-დით, საქართველოდან გამოსვლას 11 წელიწადი დასჭირდებაო. ახლა კი იქიდან თავქუდმოგლეჯილები გამოვრბივართო.

შემდეგ ნეტკაჩოვი უფრო აკონ-კრეტებს: რუსეთი დიდ შეცდომას უშვებს. იურიდიულად ჩვენ ყველა საფუძველი გვქონდა დავრჩენილი-ყავით საქართველოში. ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომო-ბის ორგანიზაციის 1991 წლის ნო-ემბრის სტამბოლის კონფერენციის დოკუმენტების რატიფიცირება ჩვენსა და დსთ-ს ზოგიერთი სხვა სახელმწიფოს გარდა, არავის მო-უხდენია. ამასთან, რუსეთ-საქარ-თველოს ერთობლივ განცხადებაში დაფიქსირებული არ არის ჩვენი სამხედრო კონტინგენტის ე. წ. დაწ-ქარებული გამოყვანის ვალდებუ-ლება. პრეზიდენტმა სააკაშვილმა პირდაპირ თუკი ჩაგვხა და ისე გვატარებს, როგორც უნდაო.

გენერალს ერთი წუთითაც არ ეეჭვება, რომ სააკაშვილი ომს და-იწყებს ჯერ სამხრეთ ოსეთთან, შემდეგ — აფხაზეთთან. ტყუილად კი არ გაუზრდია სამხედრო ბიუ-ჯეტის სამმაგად. ყიდულობენ ტან-კებს, თვითმფრინავებს, შვეულმფ-

რენებს. მაგრამ ეს დიდი ომი თვით სააკაშვილს დამარხავს, ოსები და აფხაზები თავის ტერი-ტორიებს არ დათმობენო, ეიმე-ლებო.

დაბოლოს, ეტყობა იმის ში-შით, ემანდ როდისმე პასუხი არ მაგებინონ, ეშპაკს არ სძინავსო, უფალი ნეტკაჩოვი საგულდაგუ-ლოდ იმართლებს თავს, ჩოლო-ქის ხიდეების აფეთქებაში ჩემი ხე-ლი არ ერიო. 2004 წლის იან-ვარში, სააკაშვილის ინაუგურა-ციის დღეებში, მე და აბაშიძე ერ-თმანეთს დავშორდით და სწო-რედ იმ დროიდან დაიწყო თბი-ლისსა და ბათუმს შორის პირის-პირი დავა. სააკაშვილმა „უღუტ-ვად დამწამა ცილი“, თითქოს 2004 წლის აპრილის ბოლოს მე ავაფეთქე ისინი. უკვე ორი წელია მისგან ახსნა-განმარტებას ველი თუ ის ნამდვილი ქართველია და რეალურად იბრძვის დემოკრა-ტიისთვის, ბოდიშს მომინდის. მაშინ აჭარაში საერთოდ არ ვი-ყავიო. ამის უტყუარ მტკიცებუ-ლებად პირდაპირ რკინის არგუ-მენტს მოაქვს — თავისი პასპორ-ტი, სადაც თურმე ჩარტყმული არ არის შტამპი, რომ მან მაშინ სა-ქართველოს საზღვარი გადაკვე-თა...

მაგრამ ამჯერად პირადად მე სულ არ მაინტერესებს მართლა ნეტკაჩოვმა ააფეთქა ხიდეები (ი-სე, კოჭებში ეტყობა, სწორედ მან მოუწიო პატრუქს), თუ მისმა მომ-ზადებულმა მშობლიურმა დი-ვერსილმა; მთავარი ის არის, რომ ხიდეები აფეთქდა და გარკ-ვეული ხნით ვითარება ისე გა-ვარდნადა, რომ კინაღამ მძათა ახალ ომში გავყავით თავი: აფეთ-ქებული ხიდეების გაღმა 1400 და-ლესილი ახლანდელი სპეცრაზმე-ლი იდგა, მთავარი კიდეც ის არის, რომ აბაშიძე თურმე კრემლს დახმარებას ეხვეწებოდა (რო-მელშიც, პოლიტიკურთან ერ-თად, უთუოდ სამხედროც არის საგულგნელი) და სანაცვლოდ რუსული ბაზის სამუდამოდ და-ტოვებას ალუთქმებო.

ერთი სიტყვით, ბენეზე გადავ-რჩენილვართო...

ამრიგად, ყოველდ ბნელმა გენერალმა ნეტკაჩოვმა სიცოცხ-ლეში ერთი ნათელი საქმე მაინც გააკეთა: რაღაც-რაღაცას მოკ-ვინა შუქი, რათა ვიცოდეთ, ვინ ვინ არის. თუმცა, რა თქმა უნდა, წარმოდგენაც არ ჰქონდა, თუ კეთილი საქმეს აკეთებდა...

სანდრო ალექსიძე

ციხე შიგნიდან ტყდება

ეგ საკენკი თავადვე დაიყარონ

სად — უნდოდა და სად — გააოჰ, მაგრამ წვრილგანებაც სოი იძლევა „კატივს“

ჩვენი გაზეთის 5 იანვრის ნომერ-ში დაისტამბა ცილა კახნიაშვი-ლის საუბარი („მენტარებთან ცხინ-ვალელი ქართველები“) ყოველ-კომუნიკაციურ-პარტიულ მუშაკ-თან, სამხრეთ ოსეთის უღიარებე-ლი რესპუბლიკის ე.წ. მთავრობის თავმჯდომარის ყოფილ მოადგი-ლესთან, ე.წ. სამხრეთ ოსეთის პრე-ზიდენტობის კანდიდატთან ოლეგ გაბოძესთან.

მყისვე ისეთი შეგრძნება დამეუფ-ლა, რაიმე უსაქცილობაში გამო-ჭერილი ბავშვი უსუსურად რომ ალუღლუღებდა ხოლმე.

თურმე, თვითონ კი არ დახარჯუ-ლა პრეზიდენტობის კანდიდატად თავის წარსადაგენად, სამხრეთ ოსე-თის კავშირგაბმულობის საწარ-მოო გაერთიანებას წამოუყენებია მისი კანდიდატურა. მერედა მოს-ვლია თავში, რატომ არ უნდა იყოს კანდიდატობის შორის ქართველი და დასტური მიუცია.

ჯერ რომ ბრიყვთათვისაც გასა-გებია, ამ „ნესით“ კანდიდატებს როგორ წამოაყენებენ ხოლმე. საბ-

ჭოეთში აღზრდილებმა ამის მეტი რა ვიცით? მერე კიდევ — და ეს უმ-თავრესია — სისხლითა და ხორცი-თ ქართველ კაცს ის რატომღა არ მო-უვიდა თავში, რომ ამ ქმედებით სამშობლოს ღალატობდა (შევხა-სენებ: ბატონი ოლეგის სამშობლო საქართველოა და ყურით მოთრე-ული ე. წ. სამხრეთ ოსეთიც შიდა ქართლია)? დიხ კი დაკონკრეტე-ბა რატომ და როგორ? ვგონებ, ესეც ბრიყვთათვისაც გასაგებია. მაგრამ რა გინდა? აგერ, სამხრეთ ოსეთის მთავრობის თავმჯდომე-რის მოადგილედაც „უღვანაო“... ესეც უნდა ითქვას: ხომ იცოდა, უფალმა გაბოძე, რომ პრეზიდენ-ტობასთან არავინ მიახუნიებდა? მაშ, რა რეადა საჯახირო?

აი, რა და როგორ იქნებოდა: მისი კანდიდატურა ფორმალურად სად და როგორ წამოაყენეს, ეგ საკენ-კი თავადვე დაიყარონ. ბატონ-ოლეგს უბრძანეს კანდიდატობა (ე-გებ, სულაც თავად შესთავაზა სე-პარატისტებს ეს): ამ ოხერ პოლი-ტიკაში ფორმალობას მაინც აქცე-

ვენ ყურადღებას. ჰოდა, როგორ გე-კადრებათ, ბატონო, ქართველებს ვერეკებთ, ვზოცავთ, მძევლებად ვიყვანთ, გასაქანს არ ვაძლევთ კი არა, აგერ, მთლად პრეზიდენტობის კანდიდატად წამოვასკუპეთო.

სიმართლე ესაა. აბსურდული რომ დავუშვათ — გაბოძე ე.წ. სამხრეთ ოსეთის რეს-პუბლიკის პრეზიდენტი გამხდარი-ყო, ვითომ, ქართულ საქმეს გააკე-თებდა? ნურას უკაცრავად, ისტო-რიამ ასეთი რამ არ იცის. მესმის, მას შტაბები შეუდარებლად განს-ხვავებული, მაგრამ გერმანელი ეკატერინე II-ის საქმეს აკეთებდა? ბატონ გაბოძეს ამას არც გააკეთე-ბინებდნენ და, უბედურება ისაა, თავდაც არ უნდა ინკოვდეს ამის სურვილით.

ისიც სიცრუეა, ვითომც არჩე-ვებში შთამბეჭდავი შედეგები ჰქონდა. ესეც პროპაგანდისტული ხრიკია — არჩევნები დემოკრატი-ულად წარმართა, აი, ქართველ კანდიდატს რამდენი ხმა მისცეს! გაყალბების დიდოსტატებს (რა —

ენ. ოსეთში, რა — დანარჩენ საქარ-თველოში) ეკეთები შეეშლებათ? აქეთაც რომ გვანამაულებს? რა ჭორებს მიყრთ, ვითომც იარაღით ხელში ვებრძოდი ქართველებსო! არც ალავერდი ხან უნდოდადეს მო-უქნევია ხმალი უშულოდ საქართვე-ლოს წინააღმდეგ, მაგრამ სამ-შობლოს მოსისხლე მტერი რომ გააძლიერა, მერე ვის შემოუბრუნ-და ის გაძლიერებული და იავარ-ყო?! სად — უნდოდად და სად — გა-ბოძე, მაგრამ წვრილგანებაც ხომ იძლევა შესაბამის „პატივს“?

სულ რამდენიმე სტრიქონის და-შორებით ასე ცრუობს ბატონი ოლეგ: ჯერ ამბობს, დიდი ნათე-საობა აქ (ანუ ე.წ. სამხრეთ ოსეთში — ე.გ.) არა მყავსო, მერე კი ასე შე-მოატრიალებს კებს: „იმდენი ნაც-ნობ-მეგობარი, ნათესავი მყავდა ცხინვალში, რომ ქალაქიდან წას-ვლა არავინ მაძულა“.

სიცრუე — სიცრუედ, მაგრამ თე-ოთამ ნაცნობ-მეგობართაგანაც, სა-კითხავია, ბევრი დატოვებს ცხინ-ვალში? მისი ასე მონატრებული მე-

გობრებიც, ჩამოთვლილი რომ ჰყავს, ნებით აიყარნენ მამა-პაპო-სეული საცხოვრისიდან? ამიტომ ეგ არ გამოდგება დატოვების მო-ზენად. სავარაუდოა, ბატონ გა-ბოძეს რაღაც, თანაც განსაკუთ-რებული დამსახურება ჰქონდა სეპარატისტების წინაშე და ამი-ტომაც დატოვებს. დატოვებს კი არა, ერთობ მნიშვნელოვან თა-ნამდებობაზეც დანიშნეს.

ახლა შერეული ოჯახის მომი-ზუნება? ეგ კიდევ ერთი მიზეზია, რის გამოც ვერ წამოვიდეს ცხინ-ვალში. ოსი ცოლი რას მიქ-ვია, ასობით ოსი გამოიქცა კოკო-ითის „სამოთხეს“! ვინმემ მათ აქ უბატონოდ ბუზის მარცხ აუფრია-ლა? შემოთქმულის მომჩივნებით კი, ბატონი ოლეგი, ნებსითა თუ უნებლიეთ, საჯაროდ აცხადებს, ოსის ქმრობის გამო, საქართვე-ლოში სხვაგან არსად წამსვლე-ბოდა და ამიტომაც დავრჩიო...

ასე უსუსურად ცდილობს ბა-ტონი ოლეგი რენეგატობის გა-მართლებას. თავისი თავადვე უწყოდეს. ოღონდ, ბოლოს ამას ვეტიყე: სამშობლოს ღალატი, სხვა ერის მსახურება არავის შეერჩენია და არც არავის დაფა-ვებია. აგერ, ბოროდინის ბრძოლის გმირის პეტრე ბაგრა-ტიონის ძველებიც აღარ ჩატოვს საფლავში.

კონსტანტინე გურგენიძე

© ეთნოგრაფიის თვალსაზრისი

მშობლიური მიწის სუკნედი

ოტია იოსელიანი და ქართული ეთნოგრაფია

ორი ათეული წლის მანძილზე ჩემი კვლევის ინტერესი გამოჩენილ ქართველ მწერალთა მეცნიერულ-პუბლიცისტურ და მხატვრულ შემოქმედებაში ეთნოგრაფიული საქმიანობის წარმოჩენა იყო. სწორედ ამ კუთხით შევისწავლე ილია ჭავჭავაძის, რაფიელ ერისთავის, აკაკი წერეთლის, ვაჟა-ფშაველას, ალექსანდრე ყაზბეგის, დავით კლდიაშვილის, ვასილ ბარნოვის და მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედება. ბოლო წლებში ამ მიზნით გამოვაქვეყნე მცირე ზომის ნიგნები: „ორი პოეტის ერთი თვალსაზრისი“ (რაფიელ ერისთავი და აკაკი წერეთელი); „დიდ წინაპართა ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობა“ (ილია ჭავჭავაძე და ვაჟა-ფშაველა);

„ალექსანდრე ყაზბეგის ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობის ქართულ-კავკასიური პარალელები“, „ქართველი მწერლები ეთნოგრაფიის სამსახურში“ (დავით კლდიაშვილი და ვასილ ბარნოვი). ამავე თემატიკას მივუძღვენი აგრეთვე არაერთი სტატია და წერილი, ხოლო 2005 წელს შემოაღნიშნულ მწერალთა ეთნოგრაფიული მოღვაწეობა ერთ მთლიან მონოგრაფიად გამოვეცი, „ქართული მწერლობა და საქართველოს ეთნოლოგია“. ამ წიგნის დასკვნაში აღვნიშნავდი, რომ კვლავ გაგვარძლებდი ამ მხრივ კვლევას და მკითხველს გაეცნობდი მეოცე საუკუნის იმ ცნობილ მწერალთა შემოქმედებას, რომლებსაც განსაკუთრებული

ღვაწლი მიუძღვით ეთნოგრაფიული მასალების წარმოჩენაში. ამიტომ, დღესათვის ჩემი კვლევის მიზანი და ამოცანაა ამ კუთხით – ეთნოგრაფიის თვალთშეუპყრობელი მეოცე საუკუნის მწერალთა შემოქმედება. მინდა მკითხველს გაეცნოს ნიკო ლორთქიფანიძის, ლეო ქიქელიძის, ნოდარ დუმბაძის, რევაზ ინანაშვილის, გურამ დოჩანაშვილის, ოტია იოსელიანის ეთნოგრაფიული სიუჟეტები. აგრეთვე, ჩემი შესაძლებლობის ფარგლებში, მოკრძალებით, მხოლოდ მცირე ზომის პროზაული ნაწარმოებების განხილვით, ფრაგმენტულად – კონსტანტინე გამსახურდიასა და გიორგი ლეონიძის ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობა.

ეს წერილი თუ გამოკვლევა (ვშიშობ ამბიციურობაში არ ჩამოვარდნილ...) ეძღვნება თანამედროვე ქართული მწერლობის მეტად თვალსაჩინო და ორიგინალურ, უფრო მეტიც, უნიკალურ, თვითმყოფად, ნამდვილ სახალხო მწერალს და კოლორიტულ, უნიჭიერეს ქართველს, ბატონ ოტია იოსელიანს.

თამაშად შეიძლება ითქვას, რომ ოტია იოსელიანი დღევანდელი ქართული მწერლობის ერთადერთი მწერალია, რომლის შემოქმედებაც ძირითადად დაფუძნებულია უბრალო ხალხის ყოფისა და კულტურის ელემენტებზე. მწერალმა ხომ მათი ყოფა-ცხოვრებით ბავშვობიდან იცხოვრა, რითაც ხელსაყრელი ნიადაგი შეექმნა მის მომავალ სამწერლო მოღვაწეობას. სიუჟეტობა და სცენების გადმოცემა ამიტომაც არის მისთვის საცნაური და ჩვენთვის ადვილად აღსაქმელი. ზუსტად ეთნოგრაფიის თვალთშეუპყრობელი მწერალს თუნდაც ერთ წინადადებაში მოცემული ეთნოგრაფიული სინამდვილე, „ბებიას ნანა და სიმღერა, ხალხური ლექსი და ზღაპარი, გამოცანა და იგავი, ლოცვები, რწმენა-დარიგებები ისეთი ემოციური და

გულში ჩამწვდომი იყო, ახლაც ჩამესმის და ახლაც, როგორც მაშინ, მიმქრალი კერიისა და მიბუთული ჭრატის სინათლეზე სვედითა და იმედით, ტკივილითა და რწმენით ამავსებს ხოლმე“ („ჩემი ასავალ-დასავალი“). ამ შემთხვევაში, ეს ერთი წინადადებაც მისი დიდი იმერელი მეზობლის დავით კლდიაშვილის შემოქმედებას გვაგონებს. თუმცა აქ მნიშვნელოვანი ის არის, რომ ყველა გამოჩენილი ქართველი მწერლისათვის ძირითადი სულიერი საზრდო ყრმობიდანვე ეთნოგრაფიული ხასიათის მასალა იყო. მით უმეტეს, ჩვენი დღევანდელი ავტორისათვის, რომელიც თავის შემოქმედებაში დღემდე ინარჩუნებს ამ კუთხის, ამ მიწის სურნელს და დღემდე თავისი პიროვნული ცხოვრებით ამ მიწის შვილი და მკვიდრია. მას დღემდე მყარად უდგას ფესვები მამა-პაპათა მიწაზე და თავისი შემოქმედებით თუ ყოველდღიური საქმიანობით აცოცხლებს წინაპართა წარსულს, ყოფასა და კულტურას, ტრადიციებსა და წეს-ჩვეულებებს. აი, თუნდაც: „ჩვენ მამისეული ეზო, ხე და ქოხი გვეკონდა. ნამეტიანი ნაადრევი იყო, მაგრამ თოხისა და ბარის სიმძიმეც ვინ ვინეო. ჩვენ რომ ჩვენი ხელით ყანაში გლერტა ბალახი ამოვიჩქინეთ და ხელებიდან სისხლი გვადინა, ახლა მისი მიტოვება აღარ გვინდოდა“...

გინალურ ხედვაზე აგებულ ნოველებსა და რომანებში გამოაჩენს ქართული გლეხების ყოფისა და კულტურის, მათი ფსიქოლოგიური მოდელების ეთნოგრაფიულ ნიუანსებს. მის მიერ ეთნოგრაფიული ჟანრის თავისებური აღქმა დიდ სამსახურს უწევს თანამედროვე ქართულ მწერლობას და ეთნოგრაფიულ მეცნიერებასაც. ოტია იოსელიანის დამსახურებაა ხაზგასმით იმ ყოფისა და კულტურის ელემენტების წარმოჩენა, რომელიც დღეს

ნეთ და ხელებიდან სისხლი გვადინა, ახლა მისი მიტოვება აღარ გვინდოდა“...

ოტია იოსელიანის მხატვრულ შემოქმედებაში ჩვეულებრივი ადამიანების ცხოვრება, მათი ხასიათი, მათი ყოველდღიური ყოფა ნაწარმოებების ძირითადი თემაა, აქ ამჟღავნებს იგი თავის განუმეორებელ, სევდანარევ იუმორსაც. ასეთ მსოფლმხედველობასა და თანამედროვეობის ისტორიული კონცეფციების ორი-

დავინყებას მიეცა და რომელიც აუცილებელია მომავალი თაობის ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნებისათვის...

თვითონ მკითხველმა განსაჯოს, თუ როგორი მრავალფეროვანია ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით მისი ნაწარმოებები და უფრო მეტიც, მისი საჯარო გამოსვლები, ცოცხალი სიტყვა და ცინცხალი აზრები. რას არ შეხვდებით აქ, გეოგრაფიული გარემოს აღწერას, ეზო-კარმიდამოს, საცხოვრებელი

და სამეურნეო ნაგებობების დახასიათებას, სამეურნეო საქმიანობასა და სულიერი კულტურის ნიმუშებს, ამა თუ იმ ნაწარმოებში გაცოცხლებულ უძველეს ზღაპრებს, ისტორიულ მოვლენებს... „მიდის დღეები, ირაგვება ეზო, ირაგვება ხეები, ბრუნდება სავე-ნახე, იჭრება საძირკველი, მოდის ქვა და სილა, კირი და ცემენტი, იმართება მოსახლეობა და მეზობელი ღიღინებს, იღიმება გულ-ლიად და ისევ ამბობს: – აი, ასე უნდა ცხოვრება“ („ცხოვრების სიბრძნე“). ან „ახალი პალატა უნდა აშენდეს. პალატი ქვის იქნება, კამიტალური, ზევით ბანიანი ოდა წამოიშართება. ოთახები ნათელი, განიერი, ჭერი მაღალი – ხომ გესმის, სისო, საბუხრე უნდა დატოვო, კარგია ბუხარი ზამთარში, ხმელი ჯირკვბი, ნაბობი რცხილი შეშა“ („მოთხრობები ოჯახზე“). ამ ორ ამონარიდში ნათლად ჩანს მწერლის, როგორც მატერიალურ-კულტურული, ასევე სამეურნეო საქმიანობის და ეთნოგრაფიული ნიუანსებში ღრმად წვდომის უნარი.

ოტია იოსელიანს საგულდაგულად აქვს შესწავლილი იმერელი გლეხების ყოფა-ცხოვრება, მისი ფსიქოლოგია. ამიტომაცაა, რომ მისი ნაწარმოებები აღსავსეა საინტერესო ეთნოგრაფიული სცენებით, მრავალფეროვანია და პრაქტიკულად მოიცავს ეთნოგრაფიული მეცნიერების ყველა სფეროს. როგორც მკითხველი-სათვის ცნობილია, ჩვენს სასიკეთოდ მწერალს იუმორის დიდი გრძნობა აქვს და ხაზგასმით, სხვათაშორის, როგორც დიდ შემოქმედებს სწვევიათ, მშობლიურ კილოვანზე მოუქცევს ხოლმე. ვითომდა, იმერულად ნათქვამი უფრო საცნაური და შთამბეჭდავი რომ იყოს მოსაუბრის, მსმენელისა თუ მკითხველისათვის. საგაზეთო წერილი ბუნებრივია სრულად ვერ ასახავს ოტია იოსელიანის მხატვრულ-ესთეტიკური შემოქმედების ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მიმართულებას. მაგრამ მისი იუმორითა და სარკაზმით შეზავებულ სიტყვას თუ თხრობას დღეისათვის ჯანსაღი საზოგადოებრივი აზრის შექმნის მისიაც აკისრია.

ოტარ მიმინოშვილი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

© ინფორმაცია

ახალი სამსახური – ახალი ხელმძღვანელი

თბილისის მერიის განათლებისა და კულტურის, აგრეთვე, სპორტისა და ჯანდაცვის საქალაქო სამსახურების რეორგანიზაციის შედეგად, ახალი, სოციალური მომსახურებისა და კულტურის საქალაქო სამსახური ჩამოყალიბდა.

ახალ შექმნილი სტრუქტურის ხელმძღვანელად ქალაქის ვიცე-მერმა მამუკა ახვლედიანმა დაინიშნა საქალაქო სამსახურის უკვე ყოფილი ხელმძღვანელი მამუკა ქაცარავა წარადგინა.

როგორც ჯანდაცვის საქალაქო სამსახურში გამართულ წარდგენაზე ახვლედიანმა განაცხადა, ქაცარავას ორი მოადგილე ეყოლება, კულტურის სფეროში ფაქტი გვიმრავე, სპორტის კუთხით – ზაზა დოლიძე.

მამუკა ქაცარავას თქმით კი, მოხდება კადრების შემცირება. მან იმედი გამოთქვა, რომ სამსახურის გარეშე დარჩენილი თანამშრომლები კერძო სექტორში დასაქმდებიან.

ინტერპრესენი

© ასე იყო, იყო...

ინგლისელები პასუხისმგებლობაში მისცეს ქვეყნის კანონის დარღვევისთვის და არა – ინგლისელობისთვის

მინდა გავიხსენო ერთი საინტერესო დეტალი, რომელიც უთუოდ დაგვხმარება რუსეთ-საქართველოს დღევანდელი ურთიერთობის, კერძოდ, ქართველთა რუსეთიდან გამოდევნის ფაქტის შესახებ. ეს არის ამ 73 წლის წინათ ამერკელ სენატორ ბარნესისათვის სტალინის მიერ გაგზავნილი წერილი და იქ განვითარებული თეზა: სსრ კავშირში „არ ყოფილა და რაც შეიძლება ვინმე გახდეს თავისი ეროვნული წარმოშობის გამო დევნის ობიექტი.“

1933 წლის მარტში კომპანია „მეტრო-უიკერის“ მოსკოვის კანტორის მოსამსახურე ინგლისელი სასამართლო პასუხისმგებლობაში მისცეს საბჭოთა ელექტროსადგურებში მავნებლობის ბრალდებით. გამოძიებამ და სასამართლო პროცესმა, რომელიც 1933 წლის 12-13 აპრილს მიმდინარეობდა, ცხადყო, რომ „მეტრო-უიკერის“ დაპატიმრებული მოსამ-

სახურენი ჯაშუშურ საქმიანობას ეწოდნენ სსრ კავშირში, ერთი მუჭა დანაშაულებრივი ელემენტების დახმარებით აფუჭებდნენ მოწყობილობას, ახდენდნენ ავარიებს და დივერსიულ აქტებს სსრ კავშირის დიდ ელექტროსადგურებში“ (ი. სტალინი, თხულებანი, ტ. 13).

ამ ფაქტთან დაკავშირებით ამერიკელმა სენატორმა რალფ ვ. ბარნესმა წერილით მიმართა იოსებ სტალინს, რომელზეც პასუხი 1933 წლის 20 მარტს გაეგზავნა.

პატივცემულ ბატონო ბარნეს!

თქვენს წუხილს სსრ კავშირში მყოფი ამერიკელი მოქალაქეების უშიშროების გამო, არავითარი საფუძველი არა აქვს.

სსრ კავშირი ერთ-ერთი იშვიათი სახელმწიფო მოსფლიოში, სადაც სიძულვილის ან მტრული დამოკიდებულების გამოჩენა უცხოელებისადმი, როგორც

უცხოელებისადმი, კანონით იკრძალება (ნეტავ, თუ არსებობს დღევანდელ რუსეთში მსგავსი კანონი? – ც.ლ.). არ ყოფილა და რაც შეიძლება იყოს ისეთი შემთხვევა, რომ სსრ კავშირში ვინმე გახდეს თავისი ეროვნული წარმოშობის გამო დევნის ობიექტი (საინტერესოა, სულ რაღაც 15 წლის განმავლობაში როგორ დაივიწყა რუსეთის ხელისუფლებამ ეს უდიდესი მონაგარი? – ც.ლ.). ეს განსაკუთრებით იქმის სსრ კავშირში მყოფი უცხოელი სპეციალისტების მიმართ, რომელთა მუშაობა, ჩემი აზრით, მადლობის ღირსია.

რაც შეეხება რამდენიმე ინგლისელს „მეტრო-უიკერის“ ისინი პასუხისმგებლობაში მიეცნენ არა როგორც ინგლისელები, არამედ როგორც ადამიანები, რომლებმაც, საგამომძიებლო ხელისუფალთა მტკიცებით, დაარღვიეს სსრ კავშირის კანონები. განა რუსებიც ასევე არ არიან პა-

სუხისგებაში მიცემული? მე არ ვიცი, რა დამოკიდებულება შეიძლება ჰქონდეს ამ საქმეს ამ ერთეულ მოქალაქეებთან.

მზად ვარ გემსახუროთ, ი. სტალინი

მივაქცეოთ ყურადღება: სტალინი საგანგებოდ ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ ინგლისელები პასუხისგებაში მიეცემიან არაიან სსრ კავშირის კანონების დარღვევისათვის და არა როგორც ინგლისელები და სამწუხაროა, რომ ბატონი პუტინი პირადი განწყობების საფუძველზე ქართველების დევნით ირთობს თავს. როგორი დემოკრატიული ქვეყანა უნდა იქნებოდა, მას ყოველთვის დასჭირდებოდა იმ ქვეყნის ძირითადი კანონების გათვალისწინება, რომლის სამართალმემკვიდრეც ის არის.

ცეზარ ლაშვი, საჩხერის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორი.

სწავლა მოსწავლეთა და... მასწავლებელთა

ცნობილია, რომ ამჟამად, ახალი სასკოლო რეფორმის მოთხოვნათა შესაბამისად, საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის პირველი, მეშვიდე და მეთექვსმეტე კლასებში მთლიანად შეიცვალა აქამდე მოქმედი ყველა სახელმძღვანელო ნებისმიერ საგანში და ძველი მასწავლებლის სახით უმოწყალოდ ჩაბარდა არქივს. ამასთან, ყოველ დისციპლინაში შეიქმნა რამდენიმე სახელმძღვანელო – ასარჩევად. მეხუთედ პირველი კლასის 5 „დედაენას“ გავცეცანი მოკლე დროში და მიინდა, მკითხველს გავუზიარო მათ შესახებ შექმნილი შთაბეჭდილება. ესენია:

I. „დედაენა“ – იაკობ გოგებაშვილის „დედაენის“ მიხედვით, თავის დროზე რომ შეადგინა „დედაენის“ ამადარმა პროფესორმა ვალერიან რამიშვილმა. შეავსეს და გადაამუშავეს თამარ დოლონაძემ, ვახუშტი კოტეტიშვილმა და აკა მორჩილაძემ. მხატვარი – ოთარ მეგრელიძე. გამოყენებულია ნინო და გიორგი ბაგრატიონების, ირაკლი ბლუაშვილისა და დავით ცხადაძის ფოტოები; ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“ და „მოსწავლის სამუშაო რვეული“; გამოცემლობა „აისი“.

II. „დედაენა“ – ავტორები ბაკურ სულაკაური, მარინე ბედოშვილი, თინათინ კუხიანიძე. მხატვარი – სოფიო კინწურაშვილი. ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“ და „წერის რვეული“; დამატებითი საკითხავი მასალა; რედაქტორი რუსუდანი გორგაძე; „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“.

III. „დედაენა“ – იაკობ გოგებაშვილის „დედაენის“ მიხედვით შეადგინეს ნათელა მალაქაშვილმა და ელენე მალაქაშვილმა; მხატვარი ნინო ზაქარიაშვილი; ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“, „მოსწავლის რვეული“ და ანბანის შემდგომ საკითხავი მასალა „აი ია“, „ჩემი პირველი წიგნი“, რედაქტორები: ნელიზბარაშვილი და მჩიკვილაძე; გამომცემლობა „მერიდიანი“.

IV. „დედაენა“ – ავტორ-შემდგენელთა ჯგუფი: ვახტანგ როდონაია (ჯგუფის ხელმძღვანელი, ავტორი), მეთოდის ავტორი მარიამ მირიანაშვილი, ლალი ვაშაკიძე და ქეთევან თოფაძე (ავტორები); მხატვარი ნინო ფერაძე; ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“, „სამუშაო რვეული“; გამომცემლობა „საქართველოს მაცნე“.

V. „მე და დედაენა“ – ავტორები ეთერ სვანიძე, ლია ბაკურაძე; მხატვარი თათა იობიძე; ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“ და „წერის რვეული“; რედაქტორები ციცი აბიათარი და გამომცემლობის დირექტორი ლაშა ბერაია; გამომცემლობა „ლოგოს პრესი“.

თავიდანვე უნდა განვაცხადო, სასკოლო რეფორმის მიხედვით სახელმძღვანელოთა შექმნის წესის მომხრე და მხარდამჭერი არ ვარ და ბევრი რამ მეწინააღმდეგე კიდევ დავიწყეთ იმით, რომ განათლების პროგრამას ბევრითად დაარქვეს ეროვნული და ილია ჭავჭავაძის სახელი უნდა. ვერ ვერო, ყველაფერს (საჭიროსა და უჭიროს) ეროვნულს რომ ვარქმევთ, სწორი არ გახლავთ. ასე მოხშირებული ეროვნული ძალის უკარგავს წოდებულს და ჩვეულებრივ სიტყვად აქცევს. მაგალითად, რა აუცილებლობითაა ნაკარბახევი, რომ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსაღებ გამოცდებს მაინცდამაინც ეროვნული ვუნდოთ? გამოვიყენო ეროვნული მწერლობა, ხელოვნება, სულისკვეთება... მაგრამ გამოვიყენო რატომ უნდა იყოს ეროვნული? მით უმეტეს, როცა ამ გამოცდებზე არაფერია ქართველი ერისთვის სრადიციული, დამახასიათებელი და, თუ გნებავთ, მისაღებიც. მეორეც, ძალზე ხელოვნურად მიმართა განათლების რეფორმისთვის ილია ჭავჭავაძის სახელის მინიჭება. ილია დიდი პიროვნებააო, მითხრეს, – და იმითმო. ილიას სი-

დიდე და სიდიადე სადავო არ გახლავთ, მაგრამ სკოლასთან და სასკოლო რეფორმასთან რა კავშირი აქვს მწერალს, წმინდანს, მართალი ილიას? რატომ ვივინყებთ (განზრახ ხომ არა?) დიდ რეფორმატორს, გენიალურ პედაგოგს, ქართული პედაგოგიკისა და საბავშვო მწერლობის მამამთავარს, ევროპის დონის დიდ მეცნიერს, უკვდავი უმოკლესი წინადადების – „აი ია“-ს მიმგნებ იაკობ გოგებაშვილს?

ალბათ მიწყენენ განათლების მესვეურნი – არ დაგვიწყებია, მისი სახელი ვუნდოთ სკოლების რეაბილიტაციის ნაციონალურ პროგრამას.

ენყოს მათი საჯარო განხილვა, მასწავლებლები და მშობლები კარგად გაეცნონ თითოეულ მათგანს, დაიბეჭდოს და გამოქვეყნდეს რეცენზიები, შენიშვნები, წინადადებები, სურვილები და შემდგომ სასწავლო წელს გადაეცეს სკოლას უკეთ შესრულებული, გაჯანსაღებული, ყოვლად სრულყოფილი სახელმძღვანელო.

მიუღებლად მიმართა აგრეთვე ნებისმიერ დისციპლინაში ერთი და იმავე კლასისათვის რამდენიმე სახელმძღვანელოს შექმნა (მით უმეტეს, ხუთისა). ჩვენი რეალური წინამდვილე და შესაძლებლობა – ნი ვერ გვიქმნიან ამის პირობებს. უმჯობესია დავინყებულები ძველის

ლაქიდან ქალაქში, რაიონიდან რაიონში, რეგიონიდან რეგიონში უხედებით ხეტილი სახელმძღვანელოთა ავტორებს, გამომცემლობისა და წარმომადგენელთა, სტამბის მუშაკებსაც. და ვინც უფრო მეტ მარიფათს გამოიჩენს, ის იმარჯვებს.

არის თუ არა ეს კორუფციის შექმნის საშუალება? – დიას!

როგორც ვნახეთ, ყველა „დედაენას“ ანუ „მოსწავლის წიგნს“ ახლავს „მასწავლებლის წიგნი“ და სხვა დამხმარე მასალა. „მასწავლებლის წიგნი“ დეტალურადაა განხილული სახელმძღვანელოს ყველა გაცვეტილი, რომელიც საფუძვლიანად აკვალანებს პირველი კლასის მასწავლებელს და

ხუთი „დედაენის“ სიბლბი და საწუხარბი

აძლევს კიდევ თავისუფალი მოქმედების საშუალებას. ეს კარგია!

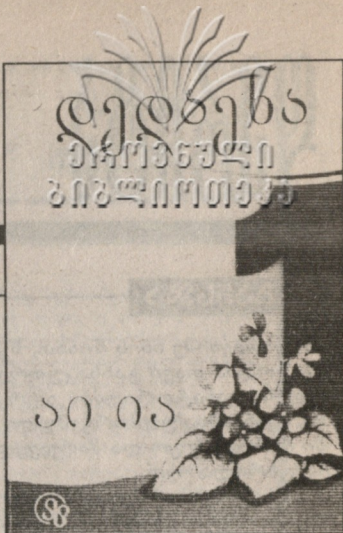
განხილვა დავიწყეთ ზოგადი საერთო შენიშვნებით.

რა საჭიროა „მოსწავლის წიგნი“ ასეთი განულები ნებართვა: „რეკომენდებულია, პილოტირებულია, პროექტ „ილია ჭავჭავაძის“ ფარგლებში... არ შეაწუხებს მშობლებსა და მასწავლებელს – ამისხენით, აქ რა და რატომ წერიაო?“

ანბანის შესწავლის შემდეგ პირველკლასელი რომ წაიკითხავს სიტყვებს: რეკომენდებულია, პილოტირებულია, პროექტ „ილია ჭავჭავაძის“ ფარგლებში... არ შეაწუხებს მშობლებსა და მასწავლებელს – ამისხენით, აქ რა და რატომ წერიაო?

რა საჭიროა პირველი კლასის „დედაენაში“ ვრცელი თუ მოკლე ვარიანტი ისეთი არასაბავშვო დოკუმენტისა, როგორიცაა „ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები“? როგორც მითხრეს, ამ მასალის გამოქვეყნება „დედაენაში“ განათლების სამინისტროს კატეგორიული მოთხოვნა გახლავთ. თუ ასე უსაშველო იყო, ამ დოკუმენტისთვის „მასწავლებლის წიგნი“ მიეჩინათ ადგილი, მით უმეტეს, რომ იგი დატვირთულია უამრავი, მოსწავლისთვის გაუგებარი ტერმინით.

თანამედროვე პედაგოგიკურ ყოველდღიურ ლექსიკონში, სკოლაში, მასწავლებელთა დახელოვნების კურსებზე, განათლების სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებულ დამხმარე ლიტერატურაში... უხვად არის მოხმობილი უცხო ენიდან მზამზარეულად გადმოღებული სიტყვები – კალკები: ადაპტაცია, ალტერნატივა, აპრობაცია, იდენტური, ინტეგრაცია (ინტეგრირებული), კამპუსი, კონფიდენციალური, მონიტორინგი, პორტფოლიო, პრაგმატული, პრიორიტეტი, პრეზენტაცია, პრეროგატივა, რესურსცენტრი, საპროექტი (სკოლა), სილაბუსი, ტრენინგი, ტრენერი, ტრიმესტრი და უამრავი სხვა. ეს მაშინ, როცა თითოეულ მათგანს აქვს ქართული შესატყვისი, რომელიც უცხოურზე უკეთადაა აღწერილი და ქართული ლექსიკონის შენამენსაც წარმოადგენს. უცხო სიტყვათა შემოტანა და დამკვიდრება პედაგოგთა

შორის ნიშნავს ქართული ენის უმდიდრესი ლექსიკონის დამცრობასა და სამომავლოდ მისი გაქრობის მცდელობას, რაც, რბილად რომ ვთქვათ, დანაშაულია და არავის ეპატიება.

აი, საიდან იწყება ქართველთა სათაყვანო ქართული ენის „ქა“-მოლაპორანტება? პირდაპირ სკოლიდან! სკოლის პირველი კლასის მასწავლებელიდან! სკოლა ხომ ჯერ კიდევ გახლავთ აუღებელი ციხესიმაგრე, რომელიც თავგამოდებით იცავს დედაენას! თანამედროვე თეატრი, კინო, ჟურნალიზმი, რადიო, დიოტელევიზია, მწერლობა კი უნამარ სიტყვებს იყენებს უხვად და გეგმავს უმდიდრეს უცხოურს უკვე გაჩაღებულ ცეცხლში საკუთარ მხრედაც მუდუხადაა, ერის სინამდის აბუჩად აგდების მიზნით.

რატომ დუმილად ასეთ დროს ქართული ენის მასწავლებლები? რატომ ჩაგვიტყუებიათ პირში წყალი? რატომ არ აბოზოქრდება ენათმეცნიერების ინსტიტუტი ან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია?

მოდი და ნუ გავახსენებთ დათათუთაშობას გაბედული შეგონება, რისთვისაც იგი სასტიკად გაილაშა, მაგრამ სათქმელი მაინც თქვა: „რას შერებთ, ხალხო, რას გავხაროთ, თუ ხედავთ ამას!... ვინ ხართ, თქვე უბედურებო, რა ჯიშის ხართ! რა გიყოთ და რას დაგაგზავნათ მამამთალომ აბეულა სეთურმა და, აგერ, ამ მოსასპობმა თაბაგარმა, არ ფიქრობთ? ვერ ხედავთ ამას!“

ჩემი თანამედროვეები, აღარ გვინდა ქართული ენა თავისი საგანძურით? რად აგისქებიათ ნაძალადევათ თავს მოხვეული უცხო სიტყვები დიდი აკაკი წერეთლის „დამურა“ მაინც არ გაგონდებოდა და არ გიფიქრიათ იმ ფრთხილგამოსხმულ უბედურთა გუნაზე?

მადლობა დმეროს, რომ ახალგამოცემულ „დედაენებში“ („მოსწავლის წიგნი“) არ არის შემოთ დასახელებული და მათი მსგავსი სიტყვები, მაგრამ ენ. „მასწავლებლის წიგნი“ ხომ უხვად გვხვდება განათლების სამინისტროს ემისათა მცდელობით?

პირდაპირ ვიტყვი: წინააღმდეგი ვარ იაკობ გოგებაშვილის ულამაზესი შრიფტისა და უზადლო წერის ბადის შეცვლის მცდელობას, აგრეთვე გოგებაშვილის წერის ბადის მიხედვით ვარლამ თოფჩიას „ქართული წერის დედის“ უგულვებლად.

იმის მომხრე ვარ, რომ „დედაენაში“ უთუოდ იყოს და ისწავლებოდეს მხატვრულ ნაწარმოებთა მცირე ნიმუშები მაინც სკანურ და მეგრულ ენებზე. პირველი კლასის ახალგამოცემულ სახელმძღვანელოთაგან ითხს „დედაენა“ ჰქვია, მესმის – „მე და დედაენა“. ყველა ავტორ-შემდგენელს არ უნდა ჰქონდეს ამის უფლება, მით უმეტეს მათ, რომლებიც არ ემყარებიან იაკობ გოგებაშვილის მეტოდიკას. „დედაენა“ იაკობის შერქმეული სახელია და მხოლოდ მას გააჩნია საავტორო უფლება ამ სახელწოდებაზე. სხვათაგან უბედოდ და მისი გამოყენება პლაგიატობაა!

საჭიროდ მიმაჩნია, რომ „მასწავლებლის წიგნი“ გამომდინდეს მშობლებისა და სხვა დაინტერესებულ პირთათვისაც.

გივი ბოჯაშა.

(ბაზრეშა მინაბა)

ბანსჯა

ამ რამდენიმე ხნის წინათ, წყალტუბოში ყოფნის დროს, ერთმა ეპიზოდმა თავი განსაკუთრებით დამამახსოვრად: ყოფილი სამხედრო სანატორიუმის ჯერ კიდევ ლამაზ, გამწვანებულ ეზოში, სვანური ქუდმორგებული კაცი წელამდე აბიზინებულ ბალახში ჩამდგარიყო და მარჯვენა ცელავდა. აფხაზეთის ომი ახალი ჩამცხრალი იყო.

ამ სურათმა მშვიდობიანი დრო, ქართველი გლეხკაცი, ქართული ოჯახი გამახსენა, მაგრამ ყველაფერი ერთბაშად დამეწვრა, როდესაც მთიბავეს გავესაუბრე. იგი ლტოლვილი გამოდგა აფხაზეთიდან. საკუთარ სახლ-კარს მონატრებული არც ქართულ ოჯახზე, არც ქართველობაზე არ ფიქრობდა. ერთი ოცნება ასულდგმულზედა: თავის ნაშრომ-ნაამაგარ სახლში დაბრუნება და სახლ-კარის შენარჩუნება. მისთვის მნიშვნელობა არ ჰქონდა, რა სახელი ერქმეოდა იმ ქვეყანას, სადაც იცხოვრებდა... ჩანს, ეროვნებასაც თამამად განირაგებდა, გინდ აფხაზად ჩაენერათ, გინდ ჩეჩენად, გინდა - რუსად...

რასაკვირველია, ამ კაცის აზროვნებას და ცნობიერებას ვერ განვავრცობთ ყველა ქართველზე, მაგრამ ამ მაგალითმა, ბევრი რამ გამახსენა და უსიამო ფიქრები ამიშალა. კერძოდ ის, რომ ქართველი საზოგადოებრიობის ერთ ნაწილში დიდი ხანია შეიმჩნევა გულგრილი და მოკიდებული მამულიშვილობისადმი, მშობლიური ლიტერატურისა და ქართული მწერლობისადმი, რაც, თავისთავად, ქართული ენის უგულვებელყოფასაც ნიშნავს.

ცოტა უკან დავიხევ და საზოგადოებრივ წლებს გავიხსენებ: იმ ხანებში რამდენიმე წელიწადი სხვა ქვეყანაში ცხოვრებამ მომიწია. სამშობლოში არყოფნის იმ გარკვეული დროის ინტერვალმა საშუალება მომცა იქიდან დაბრუნებულს ახალი თვალით დამენახა ჩვენი ერის ყოფა. განსაკუთრებით ჩამაფიქრა საზოგადოების იმ ნაწილმა, რომლის ცხოვრებაში წიგნსა და ბიბლიოთეკას, მართალია, მნიშვნელოვანი ადგილი ეჭირა, რაც თავისთავად მოსაწონია, მაგრამ რუსული განათლებისადმი, რუსული ენისადმი მათი მიდრეკილება, სიყვარული, პატივისცემა და პრიორიტეტი იმდენად თვალშისაცემი იყო, რომ ბევრ მათგანს ვეკითხებოდი კიდევ, რომელ ენაზე ჰქონდათ საშუალო სკოლა დამთავრებული. ჩემდა გასაკვირად, ისინი, მცირე გამოწვევის გარდა, ქართულ სკოლადაც დამთავრებული იყვნენ. მაშ, სად უნდა გვეძებნა მშობლიური ენისადმი გულგრილობის მიზეზი?

რასაკვირველია, ქართულ მატერიალურ და სულიერ ცხოვრებაში კარგად ჩახედულ კაცს ეს შეეითხვა, იმთავითვე, გულუბრყვილობად მოეჩვენებოდა. რუსული მთარგმნელობითი სკოლის დაუღალავმა, რაფინირებულმა მუშაობამ ნაყოფი გამოიღო. მაღალი კულტურის ისტორიის მქონე ქართველებმა კი ვერ შექმნა ცოდნისა და უმაღლესი განათლების ქართულენოვანი წყარო. ძალაუბრებურად, კულტურისა და განათლების დარგში წინ წასული მსოფლიოს დროის დასადგენებლად, მსოფლიო კულტურასთან საზიარებლად ქართველებმა მოხერხებული და მოკლე გზა აირჩიეს: რუსული ენის დაუფლება.

ამასობაში რუსეთი უნიჭიერესად ახორციელებდა თავის გეოპოლიტიკურ პოლიტიკურ ზრახვებს: იგი შემოიჭრა არა მარტო ქართულ გეოპოლიტიკურ სივრცეში, არამედ, შემოიჭრა და დამკვიდრდა ქართულ მენტალიტეტშიც დაიხს, ქართველი ინტელიგენციის დიდი ნაწილი უკვე რუსულად აზროვნებდა და არა მარტო ინტელიგენციისა... დახვედრით საქართველოს ბევრ რაიონში რუსული სკოლების რაოდენობამ გადააჭარბა ქართულს. აქვე, ადგილობრივი დიპლემატის შემდეგ, ქართველი მოსახლეობა რუსულ ენაზე უკეთ მტყუვლებდა,

ვიდრე მშობლიურ, მამა-პაპურ ქართულზე.

იმ ხანებში, მახსოვს, ქობულეთის რაიონის რამდენიმე სოფლის სკოლა მოვინახულეთ. შეხვედრებმა დიდი სიხარული მოგვანიჭა ორივე მხარეს, მაგრამ დამამთავრებელი კლასის მოსწავლეთა მასობრივმა ტენდენციამ - სწავლა

სი საგალალო შედეგები შემდეგში მოვიმეცით (ახლაც ვიმეცით), ჩვენ თვალწინ, ჩვენი კულტურული ცხოვრების წარმმართველი საზოგადოების თვალწინ ხდებოდა.

ქართულ სკოლას საფუძველი ეთხრებოდა... მოვინდომეთ კი ფუძის გამაგრება, თავის დროზე შესაფერის რეფორმაზე ფიქრი და ზრუნვა? თაობები გავზარდეთ ისე, რომ ქართული სკოლის ფუნქცია - მოქალაქეობასთან ერთად მამულიშვილური გრძნობის აღზრდა უგულვებელყავით. სკოლა ვერ იქცა მშობლების, პედაგოგებისა და განათლების მესვეურთა ერთობლივი შემოქმედების უფრედად, რასაც შედეგად სკოლისადმი აღსაზრდელთა გულგრილი დამოკიდებულება მოჰყვა.

რაც იყო, იყო... მაგრამ ახლა მაინც თუ ჩავკვირვებთ და გავვიცნობთ იმ რა ხდება? ამჟერად ხომ ათასობით ქართველი ახალგაზრდის ევროპასა და ამერიკაში გადახვეწას ვუწყობთ

ძვირფასო უცხოელო მეგობრებო, შედეგები თქვენი მონადეა. ქართველი, აბა, რისი ქართველია, თუ უცხოურისადმი ქედის მოდრეკით თავი არ გამოიჩინა. დარწმუნებული ვარ, მალე, მთელი საქართველო, დიდთან-პატარა - ნად ინგლისურად, გერმანულად, ფრანგულად ალაპარაკდება. ავლაპარაკდეთ, ამას რა სჯობს, მაგრამ არა საკუთარის ხარჯზე, საკუთარის დათრგუნვის, დაჩაგრის, დავინყების ხარჯზე!

ჩვენ დღევანდელი დღით ვცხოვრობთ. არ ვფიქრობთ, ამ დღეს როგორი ხვალე მოჰყვება. უცხოურ სკოლებსა და კოლეჯებში უცხოურად გაზრდილ ჩვენს მომავალ თაობას ვინ ჩაუწერავს ქართული წიგნის, ქართული მწერლობის გადარჩენის და აღორძინების სურვილს?

ამ ცოტა ხნის წინათ ევროპული ენებისადმი ლტოლვის ასეთი ბუმი არ იყო საქართველოში, მაგრამ მშობლიური ენის სიყვარულს

დეთ!.. ქართული ენა სიცოცხლი-სუნარბიანი და უკვდავი უნდა იყოს. ერთი ხომ მხოლოდ მაშინ არის უკვდავი თუ ავითარებს საკუთარ ენას, ანგარიშს უწევს საკუთარ ენაზე გამოთქმულ საკუთარ აზრს, დაუცხრომლად ენაზე მთარგმნელობით მუშაობას, კავშირი აქვს მსოფლიოს ყველა დარგის მეცნიერებთან და მეცნიერებასთან და შეუძლია თავის ალსაზრდელი და გასაზრდელი მოსწავლე-ახალგაზრდობა ნებისმიერი დარგის მეცნიერებას მშობლიურ ენაზე აზიაროს. ბედნიერია ასეთი ერი!

საშიში და საშიშელი დრო დაუდგა ჩვენს ქვეყანას: რაც მტერმა საუკუნეების განმავლობაში ვერ შეძლო, მეოცე საუკუნის მისურულსა და ოცდამეურთე საუკუნის დასაწყისში თავად ჩვენ - ქართველი ხალხი „ვახერხებთ“, ქართველი ხალხს ჯერ კიდევ გვაქვს უფლება, შევინშით აფხაზებს და ოსებს - რომელ ეროვნულობაზე დეტთ თავს, როცა საკუთარ ენაზე საშუალო სკოლებიც კი არ გჭირდებათ, როცა აფხაზურ და ოსურ ენებზე, ქართველთა ხელ შეწყობით გამოცემულ წიგნებს და ჟურნალ-გაზეთებს თითზე ჩამოსათვლელი მკითხველიც კი არა ჰყავსო. მაგრამ თუ ჩვენი საზოგადოება ერთიანი ძალით არ აღსდგება მშობლიური ენის საპატრონოდ, თუ გაგრძელდა ქართული ენისადმი, როგორც ქვეყანაში კულტურისა და განათლების ფუძემდებელი ენისადმი, უყურადღებობა, გულგრილი და ნიმილისტური დამოკიდებულება ყველაფერი მშობლიურისადმი, მეტისმეტი გატაცება უცხოურით, მალე ჩვენც იგივე მოგველის, რაც ჩვენს კრიტიკის საგნად ქცეულ ხალხებს დაემართათ.

იმ პირობებში, უკვე რამდენიმე წელია საქართველო რომ იმყოფება, სულიერი ფასეულობანი არამც თუ ფერმკრთალდება, არამედ ქრება კიდევ. სამწუხაროდ, დღევანდელი დღის წესრიგში სიცოცხლის გადარჩენა დგას, მაგრამ ისიც უნდა ვიცოდეთ, რომ სიცოცხლე შეიძლება შევინარჩუნოთ, ქართული ენა კი თვალდახელშეუვალი გაგვიკრეს. ეს ხომ იგივე ფიზიკური განადგურებაა. მშობლიური ენის უძლიერესი კულტურულ-ეროვნული მუხტებით ხსენე წყაროა, საიდანაც ერი არსებობის ძალას იღებს.

ენა სიტყვაში ცხადდება, დამწერლობაში მტკიცდება. ენა, დამწერლობა-მწერლობის ურთიერთობა მუდმივი დუდილის პროცესია. ეს ერის სიცოცხლეს უზრუნველყოფს... რაკი ამ დუდილის პროცესის დროებით (სხვადასხვა კითხვების გამო) შენელება დაინახეს, განგაშის ატეხის ნაცვლად, საქართველო, სულ სხვა ისტორიის, სხვა კულტურის მქონე და სულ სხვა გეოპოლიტიკურ გარემოში მყოფ ქვეყნებს შეადარეს (და მაგანთ გული დაიარსიეს) - იმ ქვეყნებს, რომლებმაც რამდენიმე ენა სახელმწიფო ენად აღიარეს, რა დაუშავდათ, ან მათზე ნაკლები, ან უკეთესი ჩვენ რითი ვართო. ასე ფიქრობენ და, იქნებ გაუცნობიერებლად (ან იქნებ მთელი შეგნებითაც), უგულვებელყოფენ იმ ტიტანურ შრომას და ღვაწლს, რაც ჩვენმა დიდმა წინაპარმა ილია ჭავჭავაძემ ქართველი ერის დაკვლადგებას მოაწოდებდა. განა დიდმა ილიამ არ ჩამოაყალიბა და სიცოცხლისთვის არ ჩაგვაბარა ჩვენი ერის არსებობის უტყუარი ფორმულა: ენა, მამული, სარწმუნოება?!

ენა, მამული, სარწმუნოება!.. ეს არის დღესაც ჩვენი საგანძური, ჩვენი გადარჩენის ფუძე და ძირი.

ენა ჩვენი საგანძურია

რუსეთში განეგრძოთ, დაგვაფიქრა თბილისიდან ჩასულები... მართალია, ქართული ენის სახელმწიფო ენად მიჩნევისათვის უახლოეს წარსულში დიდი ნინააღმდეგობის გადალახვა მოუხდა ქართველი საზოგადოებრიობის მონიშნულ ნაწილს, მაგრამ ამ ბრძოლას, სამწუხაროდ, შესაბამისი შედეგები არ მოჰყოლია. კანონი დარჩა ქალაქად, ცხოვრება კი ძველდებოდა წარმართა, არაფერს, საქართველოს არც ერთი მოქალაქე არ გრძნობდა ქართული ენის არცოდნით გამოწვეულ რაიმე უხერხულობას, რადგან საქართველოს მოქალაქეები ერთმანეთს მშვენივრად უგებდნენ რუსულ ენაზეც. ასე რომ, საქართველოში შეიძლება ითქვას, დღემდე რუსული ენა რჩება არა მხოლოდ კომუნიკაციის საშუალებად, არამედ - მსოფლიო განათლებისა და მეცნიერების სფეროში შესაღწევ გასაღებად, მნიშვნელოვან ენად (მაღალი ინგლისური შეცვლის, თუ უკვე არ შეუცვლია)... ბევრს უთუოდ გვახსოვს, გასული საუკუნის 80-იან წლებში ერთმა, იმდროინათვის ცნობილმა რუსმა ჩინოვნიკმა, მოსკოვის სათანადო უწყების დავალებით, დაიარა საქართველოს უმაღლესი სასწავლებლები, შეამოწმა რუსულენოვანი სახელმძღვანელოები, სხვადასხვა დარგის ლიტერატურა და იმის მიუხედავად, რომ ჩვენი ბიბლიოთეკები მხოლოდ რუსულ ენაზე გამოცემული ლიტერატურით იყო და არის მდიდარი (უმაღლესი განათლების მისაღებად ქართული სახელმძღვანელოები თითქმის არ მოგვეპოვებოდა), მაინც უმაყოფილო დარჩა. ალბათ, იმიტომ, რომ თაროებზე აქა-იქ მისთვის გაუგებარ ენაზე დაწერილი ქართული წიგნიც შენიშნა...

ერთი სიტყვით, ყველაფერი, რი-

ხელს? მიდიან-საქმოსნები; მიდიან სპეციალისტები, მიდიან სტუდენტები, მიდიან მოსწავლეები... ჩვენ, ალბათ, იმის იმედი გვაქვს, რომ ისინი „განათლებულები“ ჩამოვლენ და მერე უკეთ წაიკითხავენ რუსთაველს, ილიას, აკაკის, ვაჟას... ღმერთმა იმედი წუ მოგვიშალა, მაგრამ ხომ ვიცით რაც მოხდება: თუ ჩვენ ვერ შევძელით ჩვენი შეილებსათვის ჩვენი ძირის და ფესვის, ჩვენი სიბრძნის წყაროს გათავისება და შეყვარება, განა, ამას ევროპა და ამერიკა მოგვიხერხებს?

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ გერმანია, ინგლისი, ამერიკა ჩვენ მიმართ ჰუმანურად განწყობილი ქვეყნები არიან. ისიც კარგად ვიცით, ამ ქვეყნებში კაპიტალიზმი უმაღლეს საფეხურზეა და განცხრომით ბატონობს. და ისიც - კაპიტალიზმი რა ფსიქოლოგიის ფორმაციაა: ყველაფრიდან ფულის ამოღება, ყველაფერში პრაგმატიზმი... ხოლო ჩვენ, იმითი ფსიქოლოგიისა - განცხრომით, მაინც ქართულად ვფიქრობთ და გვგონია, რომ იმ შორეულ ხალხს ჩვენდამი ინტერესი, ჰუმანურობისა და ჩვენი პრაქტიკისთვის გამოაქვთ.

უცხოური ლიტერატურაც არა-ნაკლები რაოდენობით შემოზიდეს და დაამკვიდრეს ჩვენს თაროებზე, ვიდრე ამას, თავის დროზე, რუსეთი აკეთებდა. შემოაქვთ ეს ლიტერატურა და კეთილი განწყობით, გულუხვად გვთავაზობენ: ყველასთვის, მკითხველთა მასებისთვის, გაეცით ხელზე, წაიკითხო...

ენით საუბარი „გასაგები“ იყო: ჩვენ საბჭოთა მოქალაქეები ვიყავით, დღეს კი რა ვართ, ვინ ვართ? ჯერ არ ჩამოვყალიბებულვართ, თორემ გამოირიცხული არ არის, ძალიან მალე, მსოფლიო მოქალაქეებად ვიქცეთ. ყველა ენაზე ავმეტყველებთ. აქ, შესაძლოა, მაგანმა ჩვენი საამაყო წინაპრის ნათქვამი გამომწვევად შემახსენოს: რამდენი ენაც იცი, იმდენი კაცი ხარო. მაგრამ, არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ეს გარკვეულ კონტექსტში ნათქვამი ფრაზაა; არ შეიძლება იგი ლოზუნგად გამოვიყენოთ, კაცი, ადამიანი ერთია, და ის ერთი, თავისი ნიჭით, თავისი ფსიქიკით, თავისი ერთი სიცოცხლის მანძილზე მუდამ ენაზე, კაცი, ადამიანი შეიძლება მუდმივად იყოს, მაგრამ ისეთ ბრძნულ საქმეებს სწავლიდეს, რასაც ბევრი ენაწყლიანი, მრავალ ენაზე მოუბარი ვერ შეძლებს. კაცობრიობის ისტორიამ ერთ ენაზე მოსაუბრე ბევრი გენიოსის სახელი შემოგვინახა...

ვშიშობ, აქ გამოთქმული აზრებით ვინმეს გულისხმობა არ გამოვინვიო, მაგრამ... რომელ გონიერ მამულშიშვალს უნდა ცივილიზებული სამყაროსგან მოწყვეტილი ბნელი სამშობლო? დაგვიფაროს ღმერთმა. უბრალოდ, მინდა, საქართველო ავტორიტეტული ქვეყანა იყოს თავისი მკვიდრი ენით, თავისი ლამაზი პროფილით. ენას, რომლის დამწერლობაც ერთ-ერთი უძველესია მსოფლიოს ძველისძველ დამწერლობათა შორის, პატივს უნდა ვცემ-

კრიმინალი

პოლიციის მაღალჩინოსანი ბანდის მეთაური იყო

2006 წლის გაზაფხულ-ზაფხულის პერიოდში კახეთში სერიული მკვლელობები მოხდა. ყველა მათგანის მიზანი ყაჩაღობა აღმოჩნდა. იმის გამო, რომ მკვლელობებს ერთი ხელწერა ჰქონდა, პროკურატურამ ყველა საქმე გააერთიანა.

კოორდინირებას უწევდა კახეთის სამხარეო პოლიციის სისხლის სამართლის სამმართველოს უფროსი გოჩა ნაზლაიძე, რომელიც მოგვიანებით სამხარეო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილედ გადაიყვანეს.

დაკავებულის ჩვენებების მიხედვით, ჯგუფის წევრებს „მაკაროვები“ პირადად ნაზლაიძემ დაუწოლა. ბანდის მეთაურის პირველი საქმე მსხვერპლით დაშთავრდა. ისინი, ნაზლაიძის მიმართებით, თავს დაესხნენ ომარ ნიზლაძის ოჯახს. მომხდურებს ოჯახის უფროსმა წინააღმდეგობა გაუწია. ვარაზიშვილმა, აბაშაშვილმა და გეთიაშვილმა საშინლად აწამეს ომარ და ვერა ნიზლაძეები. საბოლოოდ მათგან

ტარი ურტყა თავში, შემდეგ კიდურებზე ცეცხლი წაუკიდა. ბოლოს „მაკაროვიდან“ ორივე სასიკვდილოდ დაჭრა. ნაზლაიძის ვარაზიშვილთან ერთად საკონტროლო გასროლებიც გააკეთა. ძიების პროცესში გამოიკვეთა ნაზლაიძის მხრიდან დანაშაულების დამალვის ფაქტები. მისი ზეობის პერიოდში ახმეტის რაიონში მოხდა შეიარაღებული ნიღბოსების მოქალაქეებზე ყაჩაღური თავდასხმის რამდენიმე შემთხვევა, რომელთაგან ორს ტრაგიკული დასასრული ჰქონდა. მიუხედავად იმისა, რომ ნაზლაიძეს, თანამდებობიდან გათავისუფლების შემდეგ, ამ საქმეების რეგისტრირება, მოკვლევა გამოძიება და მათი კონტროლზე აყვანა ევალებოდა, მან ეს საქმეები დაშალა. გამოძიებებს ეჭვი აქვთ, რომ ნაზლაიძე ამას შეგნებულად აკეთებდა. მას ორგანიზებული დამნაშავეობრივი დაჯგუფება, გურჯაანის გარდა, კახეთის სხვა რეგიონებში, მათ შორის, ახმეტაშიც უნდა ჰყავდეს.

მომხდართან დაკავშირებით მოძიებული მასალები პროკურატურამ ყვარლის რაიონულ სასამართლოს გადაუგზავნა.

დღეისათვის ქვეყანაში შექმნილია მძიმე კრიმინოგენური ვითარება. სამართალდამცავებს, პროფესიონალი კადრების სიმწირის გამო, უჭირთ დანაშაულების გახსნა. ვითომდა, „გახსნილები“ კანონმდებლობის უბეში დარღვევებისა და არაკვალიფიციური მეთოდების შედეგია. ყოველივე ამას ემატება შემთხვევითი, „ვარდების რევოლუციის“ დროს თავგამოჩენილი პიროვნებების გაუმართლებელი დანაშაურობა. მათი წინ წაწევა ყოველგვარი შესწავლის გარეშე ხდება, რის გამოც, ხშირია ზემოთ დასახელებული ფაქტებიც.

რამდენიმე დღის წინათ თბილისში ყაჩაღები, მანქანისა და ფულის ნარკმეგის მიზნით, თავს დაესხნენ კერძო ტაქსის მფლობელ გური შევარდნაძეს, პოლიეთილენის პარკით მოახრჩვეს და მანქანა გაიტაცეს. პოლიტმომკვლეებს გზა საპატრულო პოლიციამ გადაუკეტა. ყაჩაღებმა მათ ცეცხლი გაუხსნეს. ორპირი-თი სროლის დროს ერთ-ერთი თავდასხმელი ნუგზარ კორკოტაშვილი ადგილზევე გარდაიცვალა, მეორე გოჩა ვარაზიშვილი კი დააკავეს. მისგან გაიკვია, რომ არსებობდა ყაჩაღური დაჯგუფება პირადად მისი, კახა აბაზაშვილისა და აშუამად ძეგნილი ზურაბ გეთიაშვილის შემადგენლობით. ორგანიზებულ ჯგუფს

ასი ათასი დოლარი გაიტაცეს. ნაზლაიძის წინ კი სადასტურად ამოხოცეს ცოლ-ქმარი.

როგორც საგამოძიებო მასალებიდან ირკვევა, ნაზლაიძე მის მიერვე შექმნილი ჯგუფის მესვერობით, პირად ანგარიშებსაც ასწორებდა. ან უკვე ყოფილ პოლიციელს ეჭვი ჰქონდა, რომ რამდენიმე წლის წინათ მისი ძმა, ნუგზარ პაპუნაშვილმა მოკლა. თანამდებობრივად დანაშაულებული ნასვამი ნაზლაიძე და ვარაზიშვილი „ექვმიტანის“ მეუღლესა და ქალიშვილს მოადგენენ. მიუხედავად იმისა, რომ დედა-შვილი, ნინო კალატოზიშვილი და დარინა პაპუნაშვილი ირწმუნებოდნენ, ნუგზარს არ მოუკლავს ნაზლაიძის ძმაო, პოლიციის მაღალჩინოსანმა ხელ-ფეხეკრულ და „სკოტჩით“ პირაკრულ ქალებს ჯერ იარაღის

ფაზაურთი

ევროპის სტადიონებზე

განახლებული ესპანეთის ჩემპიონატის XVII ტურში წარუმატებლად ითამაშეს პრემიერლიგის წამყვანმა კლუბებმა – მათგან მხოლოდ „ბარსელონამ“ მოახერხა კინკლა ქულის აღება. კატალონიელები „ხეტაფეს“ დისკვალიფიცირებული რონალ-

დაქში განზილებული გაისტუმრათ – 2:0.

რაც შეეხება გათამაშების ერთპიროვნულ ლიდერს, „სევილიამ“ ხელიდან გაუშვა მონინავე პოზიციის განმტკიცების ჩინებულ შანსი და ახალი წელი სარაგოსაში წაგებით დაიწყო – 1:2. საინტერესო შეხვედრას ჩრდილო დიოგოსა და ფაბიანოს შორის ბოლო წუთზე ატეხილმა ჩხუბმა მიაყენა, რომელსაც ჩვენმა ესპანელმა კრლეგებმა მინამდე არნახული უნოდეს.

დანარჩენი შედეგები: „სო-სიედადი“-„ოსასუნა“ 2:1, „ატლეტიკო“-„ხიმნასტიკი“ 0:0, „ესპანოლი“-„უელვა“ 0:1, „ლევანტე“-„რასინგი“ 2:0, „მალორკა“-„ბილბაო“ 1:3, „ბეტისი“-„სელტა“ 1:0, „ვილიარეალი“-„ვალენსია“ 0:1.

ლიდერთა ჯგუფი: „სევილია“ – 37, „ბარსელონა“ – 35 (16 თამაშიდან), „რეალი“ – 32, „სარაგოსა“, „ვალენსია“ – 30-30 ქულა.

ბომბარდირი: კანუტი (სევილია) – 15 გოლი.

შემდეგი ტური: „სევილია“-„მალორკა“, „ესპანოლი“-„ბარსელონა“, „რეალი“-„სარაგოსა“, „ვალენსია“-„ლევანტე“.

იტალია. ბერლუსკონის თასი. „მილანი“-„იუვენტუსი“ 3:2.

ინგლისი. ასოციაციის თასის III ეტაპი. „მანჩესტერი“-„ასტონ ვილა“ 2:1, „ჩელსი“-„მაკლსფილდი“ 6:1, „ლივერპული“-„არსენალი“ 1:3, „პორტსმუთი“-„უიგანი“ 2:1, „ვესტჰემი“-„ბლექბერნი“ 1:4, „ნოტინგემი“-„ჩარლტონი“ 2:0, „ვესტ ჰემი“-„ბრადტონი“ 3:0.

დინიოსა და დეკუს, აგრეთვე ტრავმირებული მესი – ეტოოს დუეტის გარეშე ეწვივნენ, რაც, ბუნებრივია, ტაბლოზეც სათანადოდ აისახა – ხაჯიმ მხოლოდ 69-ე წუთზე იხსნა პარტნიორები შერცხვენისაგან – 1:1.

„რეალს“ 21-ე საუკუნეში ერთი მატჩი კი არ მოუგია ლა-კორუნიასში. „დეპორტივომ“ მისთვის სასახლო ტრადიციას ამჯერადაც უერთგულა და ფაბიო კაპელოს ამბიციური გუნდი დედაქ-

მისი და დეკუს, აგრეთვე ტრავმირებული მესი – ეტოოს დუეტის გარეშე ეწვივნენ, რაც, ბუნებრივია, ტაბლოზეც სათანადოდ აისახა – ხაჯიმ მხოლოდ 69-ე წუთზე იხსნა პარტნიორები შერცხვენისაგან – 1:1.

2007 წლის 29 იანვარს 13 სთ-ზე. მონვეულია სააქციო საზოგადოება „ციტოფარმიმექსის“ მუშა-მოსამსახურეთა საერთო კრება. დღის წასრიბი: უფასო აქციების განაწილება. მისამართი: ქ. თბილისი, გოთუას ქ. №3.

არასრულწლოვანები აწამეს

მცხეთა-მთიანეთის საოლქო პროკურატურის წარდგინებით, დუშეთის რაიონულმა პროკურატურამ ახალგორის პოლიციის რაიონული განყოფილების კრიმინალური პოლიციის უფროს ინსპექტორ-გამომძიებელს ბონდო ტატუნაშვილსა და მის კოლეგას ბესიკ ორკოდაშვილს წინასწარი სასჯელი – 2-თვიანი პატიმრობა შეუფარდა.

ცოტა ხნის წინათ, ახალგორის რაიონის ფოსტის შენობიდან ელექტროკაბელი მოიპარეს. სამართალდამცავები, დიდი ცდის მიუხედავად, ქურდობის ფაქტს ვერ ხსნიდნენ. მათ მიმართეს კარგად აპრობირებულ და პოლიციის მუშაობაში დღეს ფართოდ დანერგილ მეთოდს – საქმის ნებისმიერი, თუნდაც „შეტენის“ გზით გახსნას.

ტატუნაშვილმა და ორკოდაშვილმა არჩევანი არასრულწლოვანებზე შეაჩერეს. მათ ახალგორის გიორგი მთაწმინდელის სახელობის საბავშვო სახლის აღსაზრდელები იახონ გელაძე და ლევან კოდიკოვი პირდაპირ სასწავლებლის ეზოდან, შედაგობებთან შეუთანხმებლად დააკავეს და პოლიციის შენობაში წაიყვანეს. სამართალდამცავებმა კანონის სრული იგნორირებით არასრულწლოვანები შედაგობების, მშობლების, უფროსი ადამიანების დასწრების გარეშე დაკითხეს.

როგორც გამოძიების მასალებიდან ირკვევა, პირველივე დაკითხვის შემდეგ, როცა სასურველი ჩვენებები ვერ მიიღეს, ტატუნაშვილმა და ორკოდაშვილმა ბავშვები სხვადასხვა ოთახში მოათავსეს და ცემით, წამებითა და დაშინებით ცდილობდნენ მათგან სასურველი ჩვენებების მიღებას. მოკვლეული მასალების მიხედვით, გამომძიებლებს ტელეფონში გაყვანილი კოდიკოვი იქაც კი უცემიათ.

საბოლოოდ, პოლიციელები იძულებულები გახდნენ არასრულწლოვანები გაეთავისუფლებინათ. სახლში გაშვების წინ მათ „ინსტრუქტაჟი“ ჩაუტარეს, ქურდობის ფაქტს თუ ერთ კვირაში თავის თავზე არ აიღებდნენ, ანდა მონაწილეების ვინაობას არ დაასახელებდნენ, უარესი დღე ელოდათ.

მუქარით შეშინებულმა ბავშვებმა ბავშვთა სახლის ხელმძღვანელობას მიმართეს, რომელთაც საქმის კურსში ჩააყენეს განათლებების სამინისტრო. მხოლოდ მას შემდეგ, რაც განათლების მინისტრმა დახმარების თხოვნით პირადად მიმართა პროკურატურას, დაიწყო მომხდარის ირგვლივ მასალების შესწავლა.

კოდიკოვისა და გელაძის ჩვენებების, მათ მიმართ ჩატარებული სასამართლო ექსპერტის დასკვნების საფუძველზე, ორკოდაშვილი და ტატუნაშვილი დააკავეს. მათ ბრალად წაუყენეს სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტების, წამებისა და მტკიცებულებების ფალსიფიკაცია გაყალბების მუხლები.

ზაზა გილინოძე

© ხალხური

ლიბურცა არბიტრები და გახარებული ბალტიისპირელები

საპარტიშელს ხელბურთელ ვაჟთა ნაკრებმა თბილისის სპორტის სასახლეში ლატვიის ეროვნულ გუნდთან ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის გან-

მეორებითი მატჩი გამართა. მოგეხსენებათ, პირველი შეხვედრა ბალტიისპირელებმა დიდი ანგარიშით (38:20) მოიგეს. მასპინძლებს მომდევნო ეტაპზე გასასვლელი შანსის შესანარჩუნებლად მხოლოდ გამარჯვება აძლევდათ ხელს, ამიტომაც პაექრობა ქართული ხელბურთელების იერიშებით დაიწყო. ანგარიში შედეგით რიანი დარტყმით რუსიამ გახსნა. მაღლევე ელვისებური კომბინაცია ქანტურიამ მეორე გოლით დააგვირგვინა, თუმცა სტუმრებს მცირე დრო დასჭირდათ დასაინაწურებლად. ასპარეზობის მეხუთე წუთიდან მოყოლებული მატჩის პირველი ნახევარი გარდამავალი უპირატესობით წარიმართა. ხან ერთი გუნდი იყო წინ, ხან - მეორე.

ტაიმის მიწურულს გაქართველებმა კირილოვმა წონასწორობა აღადგინა, ხოლო რუსიამ კვლავ წინ გაიყვანა (15:14) თავისიანები. შეხვედრის შემდეგ ორთაბრძოლის სცენარი არ შეცვლილა. მართალია, 47-ე წუთზე ქანტურიას ზედიზედ სამი ეფექტური გოლის წყალობით ორი ბურთით დავწინაურდით (26:24), მაგრამ ჩვენმა ხელბურთელებმა პაექრობის მსველობაში გარდატეხის შეტანა მაინც ვერ შეძლეს. უფრო მეტიც, ბოლო წუთებზე ქარს გაატანეს მოგების რეალური შესაძლებლობა. განმეორებითი შეხვედრაშიც შესანიშნავად ითამაშა მეკარე შოთა თევზაძემ, თუმცა საბოლოო მარცხისგან იმანაც ვერ იხსნა საკუთარი გუნდი. ლატვიელებმა ამჯერად

დაც გაიმარჯვეს 32:29 და ფლეიოფში გასასვლელად საკმაოდ მყარი ნაბიჯი გადადგეს წინ. გახარებული პალტიისპირელებმა წარმატების დაკნინება სულაც არ გვსურს, მაგრამ რატომღაც მოგვეჩვენა, რომ ლიბურცა ავსტრიელი არბიტრები ისე იქცეოდნენ, თითქოს თამაში რიგაში ყოფილიყო და ჩვენს ხელბურთელებს ხშირად უთითებდნენ სათადარიგოთა სკამისკენ ორ-ორი წუთით „დასასვენებლად“, რამაც გარკვეულწილად მატჩის შედეგზეც იმოქმედა... საქართველოს ნაკრები მომდევნო ორთაბრძოლას თბილისის სპორტის სასახლეში 12 იანვარს რუმინელებთან გამართავს.

გიორგი ვაშა

© ორბიტაზე

ღირსების ორდენის კავალრები

23 ფებრუარის, შარშან იტალიის ნაკრების შემადგენლობაში მსოფლიო ჩემპიონი რომ გახდა, აგრეთვე,

მარჩელო ლიპის, გერმანიაში გუნდის გამარჯვებას რომ ხელმძღვანელობდა, იტალიის პრეზიდენტი ანიჭებს იტალიის ერთ-ერთი საპატიო ორდენის კავალრობას.

როგორც იტყობინებიან, „გადანყვებულმა ნაკრების რამდენიმე წევრის დაჯილდოვება საპატიო ოფიცრის ტიტულით (Cavaliere Ufficiale), ხოლო მარჩელო ლიპი და იტალიის ფეხბურთის ფედერაციის თავკაცი ჯანკარლო აბეტე კომანდორებიც გახდებიან“.

ცოლიდან - საყვარელზე

ბოლოს და ბოლოს, საბოლოოდ გაფორმდა იტალიელი ფეხბურთელის ვინჩენცო მონტელასა და მისი ყოფილი ცოლის რიტა იანაკონეს განქორწინება. ახლა ფეხბურთელს საშუალება აქვს, მთელი თავისი თავისუფალი დრო დაუთმოს ახალ საყვარელს - ტელენამევენსა და მოდელს რაკელ დი ფიორეს (ფოტო).

ვინჩენცოსა და რიტას შორის „შავმა კატამ“ 2002 წელს გაირბინა, როდესაც, მრავალწლიანი ცოლ-ქმრობის შემდეგ, რიტამ საკურორტო რომინი გააჩაღა.

მართალია, გავრცელდა ხმები, თითქოს მონტელა ახალ გულსვარდსაც შორედებო, მაგრამ ის არ გამარტლდა. თუმცა ის კი ცხადია, რომ ფეხბურთელის ყოფილი ცოლი და ახლანდელი სატრფო პირდაპირი კონკურენტი ბი არიან - ორივეს მიჰყავს ორი რეალიტ-შოუ, რომლებსაც მწვავე კონკურენცია აქვს მაყურებელთა მიზიდვისათვის ბრძოლაში.

ესაუბრა
ვაშა დანელია

© ლაურიატი

შარშან, დეკემბრის მიწურულს, ქართველმა ჟურნალისტებმა 2006 წლის საუკეთესო სპორტსმენთა ათეულის გამოვლენისას მეორე ნომრად დაასახელეს თავისუფალი სტილით მოჭიდავე გიორგი გომეზი, რომელმაც მსოფლიო ჩემპიონატზე - მეორე და ევროპის პირველობაზე მესამე ადგილები დაიკავა, ჭიდაობის საერთაშორისო ფედერაციამ (FILA) კი ის წლის საუკეთესო ფალანგად აღიარა...

მს მოხდა ექვსი წლის წინათ: კრასნოიარსკის სპორტის სასახლის ტრიბუნებს უეცრად მჭუხარე ტაში და ოვაცია მოსწყდა. ბეჭებზე გამოტყევილი ბრგე ვაჟკაცი კარგა ხანს გაოგნებული იწვა ხალიჩაზე, მძლეველი კი თავზე ადგა სიხარულისგან გახევებული. ცალი თვალი ტაბლოსკენ გაეპარებინა, რომელზეც მხოლოდ 21-ე წამი ენთო.

გამარჯვებული გიორგი გომეზი იქვე გახლდათ, ნირნამხდარი მოჭიდავე - მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონი კურამაგომედი კურამაგომედი. 22 წლის ქართველი ქაბუკი, აბა, რას წარმოადგენდა, პრესტიჟული ტურნირის ფინალში ტიტულოვან ფალანგას ასე იოლად თუ გაუსწორდებოდა.

თუმცა, ეს არ ყოფილა სახელოვან მოჭიდავეებთან გამკლავების პირველი შემთხვევა. ჯერ კიდევ 19 წლისამ შეიარაღებული ძალების მსოფლიო თამაშების ფინალში გერმანიის სახელით მოასპარეზე საბევეს სძლია, ერთი წლის შემდეგ კი რუსეთის ჩემპიონატის გადამწყვეტი ორთაბრძოლა ოლიმპიური თამაშების გახარებული ბურთაბალი-ევის მოუგო.

ყველაფერს სათავე 1984 წელს დაედო, როცა მეზობელმა გურამ მარგველაშვილმა დარბაზში წაყოლა სთხოვა. იქ კი ხალიჩაზე ოვლში გახვითული ბიჭები დასხდნენ. მწვრთნელმა ერთ-ერთს დააჭიდა. უცებ მამის რჩევა გაახსენდა, ნახერხმოყრილ სარბიელზე თანატოლებთან მოძიძგილავს რომ ეუბნებოდა, სარმით მოცულო. შოდა, გიორგიმ უეცრად ფეხი გაშლისო მეტოქეს და მოწყვეტით ბეჭებზე დაახოტა. გურამმა შეაქო - შენგან კარგი ფალანგა დადგებაო. იმ დღიდან დარბაზიდან არ გამოსულა. მუყაით და ნიჭიერ კმანკილს მწვრთნელის წინასწარ მეტყველება აუხდა.

ეტყობა, გენმაც დიდი როლი ითამაშა, - მითხრა გიორგიმ. - მე ხომ მამაც მოჭიდავე მყავს, ძიულში სპორტის ოსტატი.

სანამ გუანჩოშოლი გაერთიანებული ორთაბრძოლაში ბოლით, ჩემს რესპონდენტს რუსეთში გატარებული პერიოდის გახსენება ვთხოვე.

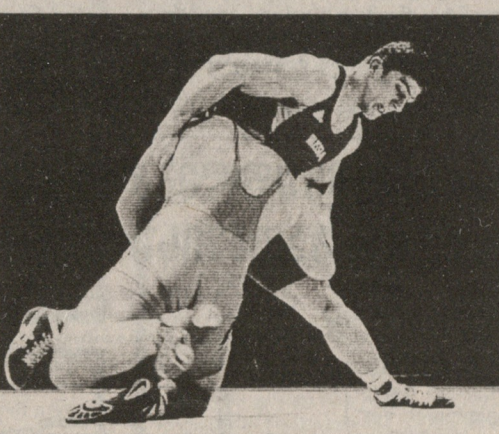
სახელოვანი მეტოქეები მყავდა კონკურენტებად, მაგრამ 2001 წელს ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ჯამბულაძე თედეემა ევროპის ჩემპიონატზე მე წამიყვანა, - იგონებს

გიორგი. - ყველა შეხვედრა მოვიგე, გარდა ფინალისა, სადაც ლუკა კურტანიძესთან დავმარცხდი. მოგეხსენებათ, რუსეთში მეორე ადგილი წარუმატებლად მიაჩნიათ, ამიტომ ნაკრებში ადგილის დასამკვიდრებლად ახალი გამოცდა მომიწყვეს - კრასნოიარსკში ივან იარიგინის საერთაშორისო ტურნირზე მატჩი დავეს, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონატისთვის შესარჩევი ასპარეზობაც იყო. ყველასთვის მოულოდნელად, მთავარ კონკურენტს - კურამაგომედოვს ფინალში 21-ე წამზე სუფთად მოუგე და თედეემა, ცხადია, კვლავ ნაკრებში მიხმო. ამჯერად მწვრთნელებს იმედები გავუშართ-

ნითაც ჩემზე მძიმე იყო ბულგარელი. მაინც ვაჯობე და მსოფლიო ჩემპიონობა მოვიპოვე.

რუსეთის ოლიმპიური გუნდის უდავო კანდიდატად ითვლებოდა, ათენში კი გაცალოვი წაიყვანეს.

2004 წლის სალიცენზიო ტურნირზე ხელი მოვიტყე, თუმცა თამაშების საგზურის მოპოვება შევძელი. მწვრთნელებისგან დაიმედებული ვიყავი - ტრავმა მოიშუშე და ყველაფერი კარგად იქნებოდა. ამის მიუხედავად, ათენში გამგზავრებამდე მინიტურნირი მოაწყვეს. არაობიერტური მსაჯობით ტაიმურაზ ტიგვიეთან წამაგებინეს. მე-რე ისიც არ დაინდეს და ოლიმპია-

ოს მედალი მხვდა მოსკოვში ევროპის ჩემპიონატზე და იქაც პირველი ორთაბრძოლა ჰაჯიმურატთან დავთმე. თუმცა, დამამშვიდებელი ჯგუფის გადამწყვეტ პაექრობაში ბელარუსს რუსლან შეიხოვს ვაჯობე.

გაცალოვთან წონასწორობის აღდგენის შანსი შარშან მსოფლიო ჩემპიონატზე მომეცა. გუანჩოშოში პირველი შეხვედრა სლოვაკ მოჭიდავეს რამდენიმე წამში, მოვუგე სუფთად. მეორე ზედიზედ დავამარცხე ალირეზა ჰეიდარი, ყირგიზეთელი აზიის ჩემპიონი ალექსეი კრეპნიკოვი, რუსლან შე-

ხოვი და ფინალში ისევ გაცალოვს დავუპირისპირდი. მიზანთანაც ახლოს ვიყავი, რადგან პირველ რაუნდში დავწინაურდი. სამწუხაროდ, საბოლოო გამარჯვებისთვის ძალია არ მეყო და ვპარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ჩემი მეტოქე ავიდა.

შენს სტომატოლოგობაზე რას იტყვი?

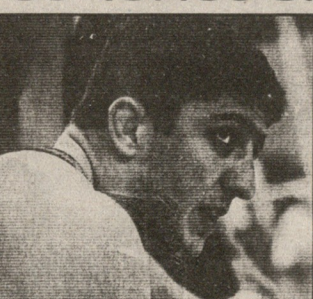
-(იცინება) გაცალოვს რომ კბილი მოსძვრა, ჩემი ბრალი არ ყოფილა. მით უმეტეს, ფეხვებთანაა მის ამოგლეჯაზე ზედმეტია ლაპარაკი, რადგან სისხლი არ წამოსვლია. ჭიდაობის საერთაშორისო ფედერაციის წესებით, როცა ორთაბრძოლას ამგვარი ტრავმის გამო აჩერებ და მას სისხლი არ ახლავს, გაფრთხილებენ და მეტოქეს ქულა ეწერება. არბიტრებს ის სიტუაცია კანონიერად რომ განესაჯათ, არავინ უწყის, ოქროს მედალს ვინ დაისაკუთრებდა.

შარშან ორი მნიშვნელოვანი შევჩერების პრიზიორი გახდი. შედეგებით კმაყოფილი ხარ?

ყველა სპორტსმენი, ცხადია, გამარჯვებისთვის იბრძვის. როცა საწადელს ვერ აღწევ, დაუკმაყოფილებლობის გრძნობა გეუფლება, თუმცა, ორწლიანი იძულებითი შესვენების შემდეგ 2006 წელს მოპოვებული „ვერცხლით“ და „ბრინჯაოთი“ შეუძლებელია უკმაყოფილო ვიყო. ახლა, მთავარია, ეროვნულ ნაკრებში ადგილი მტკიცედ დავიბეგო და წლევედელ მსოფლიო ჩემპიონატზე პეკინის ოლიმპიადის საგზური მოვიპოვო. ვეცდები, ოცნება რეალობად ვაქციო.

FILA-ს რჩეუდლი

სადარბაზო გარათი

დაიბადა 1979 წლის 7 ნოემბერს გორში. ჭიდაობა 5 წლისამ გურამ მარგველაშვილისა და ავთო ზალიშვილის ხელმძღვანელობით დაიწყო. რუსეთში 9 წელიწადი ვალერი პერვუშინი და ჯამბულაძე თედეევი ავარჯიშებდნენ. ამჟამად ნუგზარ სხირელთან იმალეებს ოსტატობას. გომეზილის სპორტულ კოლექციას მრავალი წილი აქვს: ახალგაზრდებში ორ-ორჯერ მოიპოვა რუსეთის (1997, 1998 წ.წ.), ევროპისა (1998, 1999) და მსოფლიო (1998, 1999) ჩემპიონობა. 1998 წელს შეიარაღებული ძალების მსოფლიო თამაშები მოიგო. რუსეთის ჩემპიონატებში სამჯერ (1999, 2001, 2002) კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდა. 2001 წელს პლანეტის უძლიერეს ფალანგებს აჯობა, „ბებერ კონტინენტზე“ კი მეორე ადგილი დაკმაყოფილდა, სამაგიეროდ, მომდევნო წელს მსოფლიო და ევროპის თასები დაისაკუთრა, მოსკოვის ცსკა-ს შემადგენლობაში კონტინენტის საკლუბო პირველობაზე გამარჯვა; 2003 წელს მოსკოვში აბსოლუტურ მსოფლიო ჩემპიონატზე 96 კილოგრამ წონით კატეგორიაში პირველი ადგილი ხვდა, სუპერთასის ფინალი კი კუმელ მძიმეწონოსან ალექსის როდერიგესთან დათმო. ორჯერ საქართველოს ჩემპიონობა (2005-2006) მოიპოვა.

ჰყავს მეუღლე - ქეთი და 3 წლის ქალიშვილი ნანიკო. ლე. მსოფლიო ჩემპიონატზე საკმაოდ ძლიერ ფალანგებს ვძლიე. მათ შორის - ალირეზა ჰეიდარის და ვაჟი ტასოევის. ფინალში ბულგარელ კონკრეტულად, სულ გაქონილი იყო ის დალოცვილი. როგორც კი გოგოლიანდა, ხელს ვერ ვკიდებდი. მსაჯებს ვანიშნე ამის თაობაზე, მაგრამ ყურადღება არავინ მომაქცია. წონ-

დნენ. ჯერ 27 წლისა ვარ და აქტიურ სპორტთან განშორებას არ ვაპირებ. რაც შეეხება გაცალოვთან ურთიერთობას, 2005 წელს მახაჩყალის ტურნირზე ვძლიე, მაგრამ შარშან ტაშვენტის საერთაშორისო შეჯიბრების ნახევარფინალში დავმარცხდი მასთან და საბოლოოდ მესამე ადგილი დავიკავე. ასევე, ბრინჯა-

© რას წერენ, რას აზრობენ ჩვენზე

გაეროს მეთვალყურეთა მისიის რიცხვი გაიზარდა

პუნქტში მდებარე ქართულ საკონტროლო-გამშვებ პუნქტზე მომხდარი თავდასხმის გამო, რომლის შედეგადაც დაიღუპა ერთი და დაიჭრა ერთი ქართველი პოლიციელი. გალის რაიონში 25 და 26 დეკემბერს მომხდარი მკვლელობების შემდეგ, ეს არის ძალის გამოყენებით გან-

ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში გაეროს მეთვალყურეთა მისია ღრმად სინანულს გამოთქვამს 5 იანვარს ზუგდიდის რაიონის განმუხურის დასახლებულ

ხორციელებული მესამე ინციდენტი, რომელიც ძირს უთხრის უშიშროებას კონფლიქტის ზონაში. მისია გამოხატავს ძალადობის ამ აქტს.

ქართულ-აფხაზური კონფლიქტ-

ტის ზონაში გაეროს მეთვალყურეთა მისია კიდევ ერთხელ აღნიშნავს, რომ ამ თავდასხმაში ბრალეული პირები უნდა დააკავონ და გადასცენ მართლმსაჯულებას. მისია ორივე მხარეს მოუწოდებს თანამშრომლობისათვის ძალადობის წებისმიერი ესკალაციის თავიდან აცილების მიზნით. მისია კვლავ მოუწოდებს მხარეებს დიალოგისთვის და გამოთქვამს მზადყოფნას შეწყვიტოს ხელი ამ საკითხის მოგვარებას. ვითარების გამწვავებასთან დაკავშირებით, გაეროს მისიამ კონფლიქტის ზონაში გაზარდა პატრულის რიცხვი და პატრულირების სიხშირე. „გაეროს მისია ასევე ცდილობს შეიტანოს წვლილი ინციდენტების გარემოებათა გარკვევასა და მხარეებს შორის თანამშრომლობაში“, — ხაზგასმულია გაეროს მისიის განცხადებაში.

გაეროს მისია „მტკიცედ აპირებს კვლავაც გააკეთოს ყველაფერი რეგიონში სტაბილურობის შენარჩუნებისა და მოსახლეობის დახმარების მიზნით“.

REGNUM

საქართველოს ხელისუფლება მოვაჭრეებს ტრანსკავკასიის გზის გათავისუფლებას ურჩევს

ჩრდილოეთ ოსეთის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ რესპუბლიკის პროკურატურას გადასცა დოკუმენტები, რათა მიიღოს სანქციები ტრანსკავკასიის ავტომაგისტრალის განთავისუფლების მიზნით, რომელიც უკვე მესამე დღეა ბლოკირებული აქვთ საქართველოდან მომავალი ციტრუსით დატვირთული საბარგო მანქანების მძღოლებს. არ არის გამორიცხული, რომ ამ სტრატეგიული საავტომობილო გზისთვის ბლოკადის მოხსნის მიზნით მიმართონ ძალას, შესაძლო ძალისმიერი აქციის დეტალები შეთანხმებულია ჩრდილო ოსეთის პროკურატურაში და რესპუბლიკის ხელმძღვანელობასთან.

რუსეთის ფედერაციის სასოფლო-სამეურნეო ზედამხედველობის 2005 წლის დეკემბრის განკარგულების თანახმად, რუსეთის ტერიტორიაზე იკრძალება საქართველოდან ხილისა და ციტრუსის შეტანა. საავტომობილო მაგისტრალი გადაკეტილია სამხრეთ ოსეთის მხრიდან, რუსეთ-საქართველოს საზღვრის ნიჟინი ზარამაგის საბაჟო-გამშვები პუნქტის მიდამოებში.

მძღოლები აპირებენ განაგრძონ გზის ბლოკირება მანამ, სანამ საკითხი მათთვის დადებითად გადაწყდება, თუმცა, ტვირთის დიდი ნაწილი უკვე უვარგისი გახდა. მრავალ მძღოლს არ ყოფნის საკვები, სასმელი წყალი, ზოგიერთი მათგანი გაცივდა, რადგან ავზებში ამოინურა სანავის მარაგი და მანქანები ვეღარ თბება.

მეორე მხრივ, იზრდება უკმაყოფილება სამხრეთ და ჩრდილოეთ ოსეთის მოსახლეობის მხრი-

დან, რომლებიც ვეღარ ახერხებენ ნათესავებთან ჩასვლას, საავადმყოფოებში მისვლას და ა.შ. შესაძლო უნესრიგობის აღკვეთის მიზნით საბაჟო ტერმინალის შესასვლელთან გაძლიერებულია

სასაზღვრო საგუშაგოები, აგრეთვე გამოყვანილია ჯავშანტექნიკა.

როგორც უკვე ვიცობინებოდით, საქართველოს ხელისუფლებამ ურჩია მანდარინით მოვაჭრეებს გაეთავისუფლებინათ ტრანსკავკასიის მაგისტრალი, დაბრუნებულიყვნენ რუსეთის საზღვრიდან, ჩაებარებინათ თავიანთი პროდუქცია, ან სხვა ქვეყნებში გაეგზავნათ იგი.

REGNUM

ქართული ღვინის ექსპორტი 60 პროცენტით შემცირდა

რუსეთში ქართული ალკოჰოლიანი პროდუქციის გაყიდვის აკრძალვის შედეგად, 2006 წელს ამ ქვეყანაში ქართული ღვინოების ექსპორტის მოცულობამ 2005 წლის მაჩვენებლის მხოლოდ მესამედი შეადგინა, განაცხადა საქართველოს ღვინის მწარმოებელთა კავშირის თავმჯდომარე ლევან კობერიძემ.

როგორც მან თქვა, გასული წლის პირველი სამი თვის განმავლობაში (მანამ, სანამ აიკრძალებოდა

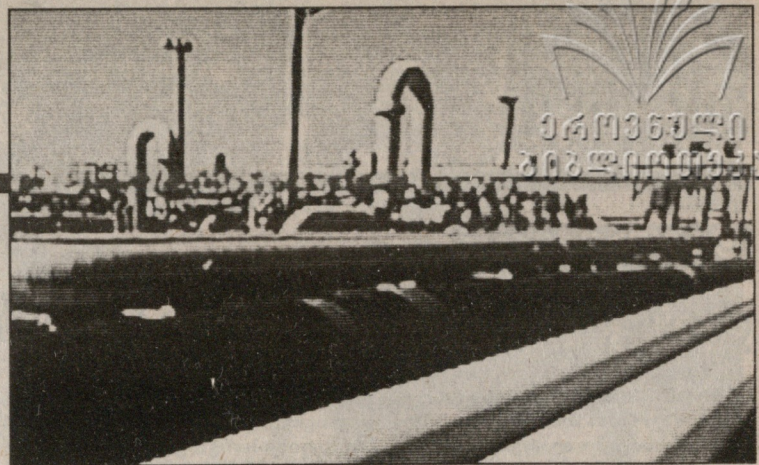
რუსეთში ქართული ღვინოების ექსპორტი) რუსეთის ბაზრებში საქართველოდან გაიგზავნა საკმაოდ დიდი მოცულობის ალკოჰოლიანი პროდუქცია. „ეს რომ არა, 2006 წლის განმავლობაში გაყიდვათა მაჩვენებელი გაცილებით მცირე იქნებოდა“, — აღნიშნა კობერიძემ.

2005 წელს საქართველომ საექსპორტოდ გაგზავნა 63 მილიონი ბოთლი ღვინო, აქედან ექსპორტის 90 პროცენტი რუსეთზე მოდიოდა.

„ბუნებრივია, რომ მას შემდეგ, რაც რუსეთში აიკრძალა ქართული ალკოჰოლიანი პროდუქციის იმპორტი და რეალიზაცია, მთელი ეს წელი საკმაოდ მძიმე გამოდგა ქართული მეღვინეობის საწარმოებისთვის“, — თქვა საქართველოს ღვინის მწარმოებელთა კავშირის თავმჯდომარე.

„დაარსების ყველაზე კრიტიკული იქნება 2007 წელი. რეალურად გაირკვევა, შეძლება თუ არა თავის გატანას ქართული მევენახეობა და მეღვინეობა“, — თქვა ლევან კობერიძემ და მოუწოდა სახელმწიფოს უფრო აქტიურად დაუჭიროს მხარი ამ დარგს.

РОСБАН

ბეროხუსიამ ხოსეთიდან ნავთობის სხანაში შეწყვიტა

კპირას ღამით შეწყდა მილსადენ „მეგობრობით“ ნავთობის ტრანზიტის პოლონეთსა და გერმანიაში.

ამას იტყობინებდა მილსადენების პოლონელი ოპერატორი. ჰქვენ მოვითხოვეთ ასწან-განმარტება ბელორუსიაში. ჯერჯერობით არ ვიცით, თუ რატომ შეწყდა ნავთობის მოწოდება, — განუცხადა რეიტერის სააგენტოს PERN მილსადენების კომპანიის პრეს-მდივანმა ტომას ზაკრუფსკიმ, ინფორმაცია დაადასტურეს „ბელორუსიანავთობქიმის“ კონცერნშიც.

ამ კომპანიის წარმომადგენელმა „ინტერფაქსს“ აცნობა, რომ შეწყვეტილია ნავთობის ტრანზიტის პოლონეთის, გერმანიის და უკრაინის მიმართულებით „მეგობრობის“ „გომელტრანსნეფტის“ ნავთობსადენით.

პოლონეთის ეკონომიკური უწყების მეთაურის მოადგილემ პიოტრ ნაიმსკიმ განაცხადა, რომ ბელორუსია უახლოეს საათებში აპირებს აღადგინოს პოლონეთში რუსული ნავთობის მიწოდება. „მაგრამ შექმნილი ვითარება გვიჩვენებს, რომ ყოფილი სსრ კავშირის სახელმწიფოები, ჩვენი აზრით, ნედლეულის მოწოდებას არასაიმედოდ ახორციელებენ“, — თქვა ნაიმსკიმ.

რუსეთის „ტრანსნეფტის“ კომპანიის პრეზიდენტმა სემიონ ვაინშტოკმა აღნიშნა, რომ ბელორუსიამ 6 იანვრიდან „უკანონოდ დაიწყო ნავთობის აღება „მეგობრობის“ მილსადენიდან“. ვაინშტოკის მიერ მოწოდებული ინფორმაციით, უკვე „მოპარულია“ 79 ათასი ტონა ნავთობი.

ნავთობსადენის გადაკეტვა გახდა რუსეთ-ბელორუსიის საგაჭრო ომის კიდევ ერთი ეპიზოდი. გასული წლის დამლევს „გაზპრომმა“ მოითხოვა მინსკისგან, რომ მიწოდებული სათბობის საფასური აენაზღაურებინა „საბაზრო ფასებით“. 1 იანვრიდან რუსეთმა ბელორუსიისათვის ასევე შემოიღო ახალი საექსპორტო გადასახადი ნავთობზე — 180 დოლარი ყოველი ტონა ამ ნედლეულისთვის, რაც წინანდელ ფასთან შედარებით გაცილებით მეტია.

ამის პასუხად ბელორუსიამ განაცხადა, რომ ამიერიდან აიძულებს რუსეთს „გადაიხადოს ფული მომსახურებისთვის“, და შემოიღოს საბაჟო მოსაკრებელი ამ ქვეყნის ტერიტორიაზე გატარებული ყოველი ტონა რუსული ნავთობისთვის 45 ამერიკული დოლარის ოდენობით.

ყაზახეთის მთავრობა კარგა

ყაზახეთის პრეზიდენტი ნურსულთან ნაზარბაევი დათანხმდა ქვეყნის პრემიერ-მინისტრის დანიალ ახმეტოვის გადადგომას, იტყობინება რესპუბლიკის პრეს-სამსახურის ხელმძღვანელი.

გადადგომის შესახებ განცხადება ახმეტოვმა გააკეთა ორშაბათს, საგანგებო თათბირზე, რომელშიც მთავრობის წევრები მონაწილეობდნენ.

როგორც წესი, ასეთი სხდომები მიმდინარეობს პრესისათვის დახურულ კარს მიღმა და ჯერჯერობით არაფერია ცნობილი იმ მიზეზების შესახებ, რომელთა გამოც მიიღო ახმეტოვმა გადაწყვეტილება. ყაზახეთში მოქმედი კანონმდებლობით, მთავრობის მეთაურის პოსტიდან წასვლის შემთხვევაში, იცვლება ქვეყნის მთელი მინისტრთა კაბინეტი.

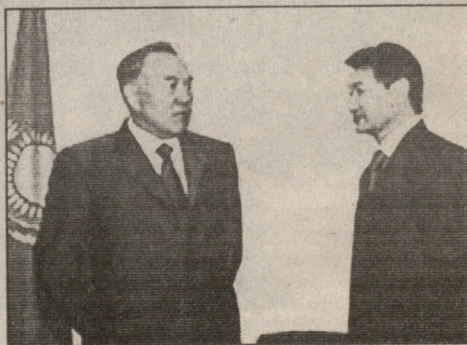
როგორც პრეზიდენტის პრეს-სამსახური იტყობინება, ნაზარბაევმა ყაზახეთის მთავრობის წევრებს დაავალა მოვალეობის შესრულება ახალი შემადგენლობის მინისტრთა კაბინეტის დამტკიცებამდე.

ახალი მთავრობის ჩამოყალიბების მიზნით, ნაზარბაევმა გამართა კონსულტაციები „ნურ-ოთანის“ საერთო-ეროვნული პოლიტიკური პარტიის ხელმძღვანელობასთან. კანონმდებლობის შესაბამისად, სახელმწიფოს მეთაური ნიშნავს ახალ პრემიერ-მინისტრს პარლამენტის თანხმობით, რომლის მორიგი სხდომის გამართვაც 10 იანვრისთვის არის დაგეგმილი.

გარდა ამისა, სახელმწიფოს მეთაური განსაზღვრავს მთავრობის სტრუქტურას, ნიშნავს და ათავისუფლებს მის წევრებს. ყაზახეთის ახლადდანიშნულ პრემიერ-მინისტრს მიეცემა 10 დღე იმისთვის, რომ პრეზიდენტის დასამტკიცებლად წარადგინოს მთავრობის ახალი შემადგენლობა.

52 წლის დანიალ ახმეტოვი რესპუბლიკის მთავრობას სათავეში ჩაუდგა 2003 წლის ზაფხულში. ახმეტოვის მთავრობის ამოცანებში შედიოდა უკვე მიღებულ პროგრამათა პრაქტიკული განხორციელება. ამ პროექტებს შორის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი იყო 2015 წლამდე პერიოდისათვის ყაზახეთის ინდუსტრიულ-საინოვაციო განვითარების პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებს ეკონომიკის მაღალტექნოლოგიურ წარმოებაზე გადაყვანას.

1991 წელს ყაზახეთის მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ განვლილ პერიოდში დანიალ ახმეტოვი ქვეყნის რიგით მეექვსე პრემიერ-მინისტრი იყო. მანამდე ყაზახეთის მთავრობას სხვადასხვა წლებში ხელმძღვანელობდნენ სერგეი ტერეშჩენკო, აკეჟან კაჟიგელდინი, ნურლან ბალგიმბაევი, ქასიმ-ჟომარტ ტოკაევი, იმანგალი ტასმაგამბეტოვი.

სსრფსა

ბაბუღია ალანია

გარდაიცვალა დედა-მამის მიხედვით, თბილისის საქალაქო საბჭოს მე-12 და მე-13 მოწვევების დეპუტატი, „შრომის ვეტერანი“ ქალბატონი **ბაბუღია ალანია**.

იგი გამოჩენილი ხელმძღვანელი გახლდათ, რომელსაც ბაბუღიან არა მარტო მანდილოსნები, მასკაცებიც კი... ექვსი თანამდებობა, რაც ეხებოდა მის შრომით ბიოგრაფიაში, პიროვნული ხიბლით აქობდა და აღმაშფოთებდა... საკუთარი ხელითი კოდების კარნახით (დღივით) მისივე კოფილითი საქმიანობაზე ექვსადღიანად, გულისხმობი და, რაც მოაგონია, სახსრითადაც, ეს მისი რედაქცია გახლდათ. სრულიად არასიდეშ მდგარი, ყოველთვის იგი „მისი გულზე“ და სრულიად არ აღეგნოდა.

ამბობენ, ექვსი თვის დარგი და ფული დაკრების ქაღალდითაა: ნებისმიერ პიროვნებას ბოლომდე გამომავლობის ხილზე, ამ სფეროში დაუკრები კანონი: იქნებ ექვსადღიან, ავტორიტეტის გარდა და, თუ შეხედო, ამ რთულ ასპარეზზე შეინარჩუნო მოქალაქეობრივი დონე და გარეშეთა პატივისცემა, ეს უკუყვარე გამოცდა და საბოლოო დამლა, ეს ბრწყინვალე შესაძლებლობაა ქალბატონის ბაბუღიან, რადგან მისი მოღვაწეობის ექვსადღიან დიდი მისაგნითი თბილისის მოქალაქეობაში იყო.

სწორედ ამიტომაც, მეტიერებაც ის შრომა საგულდებელი ნეკროლოგიები... თუნდაც ხანა თაობის მოწოდებელი განთხილება მხოლოდ, ამიტომაც, ექვს ამ ძალზე პატარა ხატიქის და მსხვეც, გასტეხ, რომ მისი წასვლა ამ წუთისთვის არავისთვის ტრაგედია არ არის — 17 დეკემბერს 100 წელი შეეხებოდა, მან მისაწრო.

მაქსიმალურად დახარჯულიყო შინ და გარეთ... აღსანიშნავი შესაძლებლობის რედაქცია ხომ უდიდესი ბუნებრივად, ჩვეს შესანიშნავი შეილება ლუიზა და ინესა ქიტიანები, შეილება შეილება და შეილება შეილება... სახელი ხილველი.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გეოგრაფიის ფაკულტეტის წარმომადგენელთა შორის მისი შრომითი ბიოგრაფია თბილისის მაღალკვალიის ფაბრიკაში იწვება გეოგრაფიულ, 1940 წლიდან საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტში ჯერ ინსტრუქტორად, ხოლო შემდეგ ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილების გამგედ მუშაობდა. 1949 წელს აირჩიეს საქართველოს პრიოგკაქმის მდივნად, მოგვიანებით მოღვაწეობდა ცეკვების ხილველში, ხოლო ამის შემდეგ, ვიდრე დამსახურებულ პენსიაზე გაუდგოდა, უხედავად, თბილისის რედაქციის „საქართველოს“ მართვლის თანამდებობაზე გამოცხადებული აქვს გამგეობა მდივნად, მდივნად აქვს ხილველი, ჯილდოები.

მრავალწლიანი და კეთილსინდისიერი შრომისათვის, საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებით, მიენიჭა შრომის ვეტერანის საპატიო წოდება. იქნებ ამის გახსენებაც დიდეს, რომ იგი აქარაში შეიღებოდა ქალი გახლდათ, რომელიც კომპარტიში შეიღებოდა.

დასედათ თუ არა ამ ასაკიანი ქალის შექმნადგარ, მდელით მისი სახელიდან სახეს, თვალწინ დაგვიდგებათ ქვეყნისთვის და ერისთვის ამაგდარი სახელთიანი ქართველი ქალი, დედა ბუბა, მკვობარი, სახელი ახლოვდეს, ქირისა და ღმირის დამამშენებელი პიროვნება. დიას, ასეთი გახლდათ დიდებული ქალბატონი ბაბუღია ალანია.

დოდო იორდანიშვილი,
ინესა და ლუიზა ქიტიანების მეგობრებისა და ახლობლების სახელით.

სსრფსა

ბახა ბეჟაური

გარდაიცვალა საქართველოს სახალხო არტისტი, ღირსების მედლის კავალერი **ნოდარ (ბახა) ალექსანდრეს ძე ბეჟაური**.

იგი დაიბადა 1939 წლის 6 მარტს თეთრიწყაროს რაიონის სოფ. მანგლისში. შ. რუსთაველის სახ. თეატრალური ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ, 1962 წელს, ნ. ბეჟაური სამსახიობო მოღვაწეობას იწყებს სოხუმის ქანბას სახ. აფხაზურ დრამატულ თეატრში.

თავისი გამორჩეული პროფესიონალიზმისა და არტისტიზმის წყალობით, ნ. ბეჟაური უმაღლესი 1939 წლის 6 მარტს თეთრიწყაროს რაიონის სოფ. მანგლისში. შ. რუსთაველის სახ. თეატრალური ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ, 1962 წელს, ნ. ბეჟაური სამსახიობო მოღვაწეობას იწყებს სოხუმის ქანბას სახ. აფხაზურ დრამატულ თეატრში.

რეჟელმა. იგი ღირსეულად ემსახურებოდა სცენას მანგლისში და მერეც, როცა, 1980 წელს, ქართველ და აფხაზ მსახიობთა დახიერთმანეთს გაემიჯნა, რის შედეგადაც წამოყალიბდა სოხუმის კ. გამსახურდიას სახ. დრამატული თეატრი. ქართული თეატრი, რომელიც იმავითვე იქცა აფხაზეთის ქართველ მოსახლეობის კულტურის კერად.

ნოდარ ბეჟაურმა იმ უმძიმეს დროს, სხვა ნიჭიერ ქართველ მსახიობებთან ერთად, მთელი პასუხისმგებლობით იტვირთა ქართული სიტყვის სამსახური ყველაზე ცხელ წერტილში — აფხაზეთში.

სოხუმის კ. გამსახურდიას სახ. დრამატული თეატრის ერთგულ მაყურებელს დღესაც კარგად ახსოვს ნოდარ ბეჟაურის მიერ შესანიშნავად შესრულებული როლები: პავლეკი („კასა მარე“), დათო („დაუკარით გიტარები სიყვარულზე“), რამაზ ავალიანი („მიღების დღე“), პაბლო („მესამე სიტყვა“), დევიდარიანი („საბრალოდ დასკვნა“), ლაზარკა („კახაბერი“), ლაშა („მთვარის საათი“), ლევან ხიდაშელი („მეშვიდე ცა“), თათარი („ფსკერზე“), გიორგი („მარადისობის კანონი“), მეღჭიხედვე კათალიკოსი („დიდოსტატის მარჯვენა“). აი, არასრული სია მისი თეატრალური სახეებისა, ნაირ-ნაირი ხასიათების მიუღი გალერეა, რასაც ემატება კინოში ნათამაშევი როლები, მათ შორის, მოსკოვის გორკის სახ. კინოსტუდიის ფილმში „ოგარიოვის 6“, სადაც ნ. ბეჟაური მაყურებელმა იხილა ცნობილი მთამსვლელის როლში. ასევე ბრწყინვალედ გამოიწნა მსახიობი რეჟისორ თ. ბაბლუნიანის კინოსურათში „ქმა“.

„ბედნიერად ჩავთვლი თავს, თუ ადამიანებს ვახარებ“. — ეს სიტყვები ნ. ბეჟაურს ეკუთვნის. მას ბავშვობიდანვე უყვარდა თეატრი, ოცნებობდა მასზე, ამ მიმზიდველსა და მომზიდველ ასპარეზზე. თავისი როლებით სულდგმულობდა მანგლის, როცა მძიმე სენმა მოწვევით საყვარელ საქმეს, მაგრამ ხალხის სიყვარულსა და პატივისცემას იგი ბოლომდე არ მიუტოვებია, არც სოხუმში და, მით უმეტეს, არც დევნილობის პერიოდში. მისი ტალანტის თავყანისმცემლებს მუდამ ემახსოვრებათ ის სიხარული, რომელიც მათთვის ბატონ ნოდარს მიუნიჭებია.

აფხაზეთის ბანათეპისა და კულტურის სამინისტრო

ბახა ბეჟაური

თითქოს გუშინ იყო, შენი დაბადებიდან 50 წლისთავი რომ აღვნიშნეთ სოხუმში. შენი ცხოვრების ყველაზე მშვენიერი წლები ხომ სოხუმთან, შენს მშობლიურ სოხუმის თეატრთან და აფხაზეთთან იყო დაკავშირებული. შენს უდიდეს ტკივილთან, რომელიც იმ ქვეყნად თან წაიყოლე, ყველა შენს მეგობარს და ახლობელს სოხუმთან კავადი გაიგვივლებოდა. ბევრი იქ დაბადებული და გაზრდილი კაცი ვერ დაიკვებინდა შენნაირ სოხუმელობას. ჩამოსვლისთანავე შეიყვარა მთელმა ქალაქმა, უცებ ყველასათვის საყვარელი ადამიანი გახდი — კაცთმოყვარე, შეუდარებელი მასპინძელი.

წლების განმავლობაში წამყვან როლებს თამაშობდი სოხუმის თეატრის რეპერტუარში. შენს საინტერესო შემოქმედებას კარგად იცნობდნენ საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ, არაჩვეულებრივი სიბოროტი და სიყვარულით გრისხნებს ყველა შენი პარტნიორი, შენი ნიჭის ყველა თავყანისმცემელი.

სამწუხაროდ, მძიმე სენმა წლების განმავლობაში მიგაჯაჭვა საწოლს, ჩამოგაშორა შენს საყვარელ საქმეს, სათაყვანებელ თეატრს. მართალია, ძნელებდობის ფაშს არც იგეგმობდები ყურადღება გაკლდა, არც კოლეგების... აღარაფერს ვამბობთ შენს ოჯახზე, რომელიც ყოველთვის მხარში გედგა და გელოლი ავებოდა, მძიმე წუთებს, ზოგჯერ კი საათებსა და დღეებს გიმსუბუქებდა. და, მიუხედავად ამისა, საშინელ დაავადებას მანინე მარტო უმცლავდებოდი — ვაჟკაცურად, ღირსეულად, ისე, როგორც ეს ბახა ბეჟაურს შეეფერებოდა.

2007 წლის დამდეგს, სახალწლო დღეებში ნახვედი ჩვენგან და დავგიტოვე სევდა, დარდი და დიდი ტკივილი იმის გამო, რომ ვეღარასდროს შევხვდებით ვერც ცხოვრებაში, ვერც სცენაზე, და, განსაკუთრებით, იმის გამო, რომ აუხდენილ ოცნებად გარჩა შენს საყვარელ სოხუმში დაბრუნება.

**ქონსტანტინე ბაშასურდიას სახელობის
სოხუმის სახელმწიფო დრამატული თეატრი**

რედაქცია

„საქართველოს რესპუბლიკაში“ 98-96-32; 899 328576

შვილები ინგა, ნანა ხეცურიანები, შვილიშვილები დათო, ნინო ხეჩუაშვილები, და მკაცრი ოსიშვილი, სიძე ჯუგუშვილი ძიძგური იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა

იზა შალვას ასული ოსიშვილი

პანაშვიდი 9, 10, 11, 16 სთ. დაკრძალვა 11, 14 სთ. თბილისი, ბახტრიონის ქ. №20, II სადარბაზო, V სართული.

შვილი რუსუდან ბერაძე, შვილიშვილები გია ჩუბინიშვილი, ეკა, ირინა ბერაძეები ოჯახებით, სიძეები ივა ბერაძე, გიორგი გიგინეიშვილი იუნყებიან

ვარდო მაქსიმელიშვილის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა მოსკოვში.
და თინა მაქსიმელიშვილი, ლულუ მიქელაძე, დისწულები მარკენა მახარაძე, დოდო იმნაიშვილი, დოდო, ვანო, თინა ჯაყელი, შოთიკო შარაშენიძე, მიშკო, თემურ ნანეიშვილები, ქეთი-ნო კობალაძე ოჯახებით იუნყებიან

ვარდო მაქსიმელიშვილის

გარდაცვალებას.

შვილი ნიკოლოზი, რძალი ქეთევან შარანგია, შვილიშვილები თამუნა, ნათია ნუცუბიძეები, სიძეები კოტე გორდელაძე, მიხეილ გოგოძე, შვილიშვილის შვილები ლიზა, ანდრო გორდელაძეები, ქეთი-ნო გოგოძე იუნყებიან

ზურაბ ნიკოლოზის ძე ნუცუბიძის

გარდაცვალებას. გამოსვენება 9, 14 სთ. საბურთალოს ქ. 40. II სადარბაზო.

თალიკო, გივი რევიები, გივი, ლექსო შარანგები, ოლა ხუციშვილი, ლილი რევიშვილი, მელიტონ, ქეთი-ნო, დათო ჭუბაბრიები ოჯახებით იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა

ზურაბ ნიკოლოზის ძე ნუცუბიძის

შვილი მალხაზი, რძალი ხათუნა, შვილიშვილები ანა, გიორგი დათუკიშვილები, სიძე ოთარ, შვილიშვილი გიორგი, რძალი ნაგო, შვილთაშვილი ოთარ ქვილითაიები მწუხარებით იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა

ნინო (ნინა) არაბაძის ასული დათუკიშვილი

გადასვენება 9, 13 სთ. მისამართი: თბილისი, დიდი-მის მასივი, VI კვარტალი, XII კორპუსი, I სადარბ. საბურთალოს საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონის (უნივერსიტეტის ქ.) უფლის ამალდების ეკლესიაში. საეკლესიო პანაშვიდი 14-15 სთ. გამოსვენება 9, 15 სთ. ეკლესიიდან. დაკრძალვა საბურთალოს საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

მეუღლე შალვა (ბაკა) მირიანაშვილი, დედა ცილა ბუცხრიკიძე, შვილები ეკა, მკაცრი ოსიშვილი, სიძე დათო ბენიძე იუნყებიან

მარიანა შორაშვილი-მირიანაშვილის

გარდაცვალებას. პანაშვიდი 9, 10, 11, 16 სთ. ძმები კაკაბაძეების ქ. №18. გამოსვენება 11, 15 სთ. ვერის სასაფლაოს პანტელეიმონის ეკლესიიდან.

ზაურ და დავით გურგენიძეები ოჯახით ღრმა მწუხარებით იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა

ოთარ ვასილის ძე მხიძე

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

სააქციო საზოგადოება „თბილისრესმშენი“ ღრმა მწუხარებით იუნყება, რომ გარდაიცვალა საზოგადოების მთავარი ინჟინრის ბესარიონ მხიძის მამა, შესანიშნავი პიროვნება, ბატონი

ოთარ ვასილის ძე მხიძე

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

თამაზ შილაკაძე ოჯახით ღრმა მწუხარებით იუნყება, რომ გარდაიცვალა საგზაო დარგის ღვანღმოსილი მუშაკი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი

ოთარ ვასილის ძე მხიძე

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ბორის სარალიძე ოჯახით ღრმა მწუხარებით იუნყება, რომ გარდაიცვალა საგზაო დარგის ღვანღმოსილი მუშაკი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი

ოთარ ვასილის ძე მხიძე

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

შვილები გურამ, ანდრო, მამუკა ზოდელაძეები, რძლები მედეა ჩხეიძე, ნანა ქუთათელაძე, თათუ მუხაძე, შვილიშვილები გია, სოფიკო, ეკა, ლევან, ანდრო, თაკო, ნატა ზოდელაძეები ოჯახებით, შვილთაშვილები, მისწულები, ბიძაშვილები, მამულიშვილები, მულიშვილები ოჯახებით, მძახალი ნუშ ლაჭავაძე იუნყებიან

ტურაფა დოლიძე-ზოდელაძის

გარდაცვალებას. პანაშვიდი 9, 10, 11, 16 სთ. დაკრძალვა 11, 15 სთ. არაყიშვილის ქ. №9.

ორმოცდაათიანი წლების კომპაგმირული მუშაკები ვიქტორია სირაძე, ნათელა ვასაძე, ბაბუღია შელია, თენგიზ ადამაშვილი, გიორგი გაფრინდაშვილი, ვალიკო დათუკიშვილი, ივლიანე თოდუა, გრამი-ტონ კვარაცხელია, ვანო კობერიძე, გიორგი ნაჭყებია, სერგო რიგვაძა, დავით საბაშვილი, ბორის სალუქვაძე, კიტა შავიშვილი, თენგიზ ხელაშვილი იუნყებიან, რომ გარდაიცვალა მამია ზოდელაძის მეუღლე

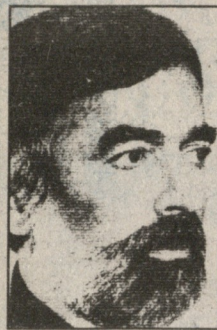
ტურაფა ანდრიას ასული

დოლიძე-ზოდელაძის და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

ხსოვნა

ნოდარ (ბახა) ბექაური

გარდაიცვალა საქართველოს სახალხო არტისტი, ლირსების მედლის კავალერი ნოდარ (ბახა) ალექსანდრეს ძე ბექაური.

იგი დაიბადა 1939 წლის 6 მარტს თეთრიწყაროს რაიონის სოფ. მანგლისში. შ. რუსთაველის სახ. თეატრალური ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ, 1962 წელს, ნ. ბექაური სამსახიობო მოღვაწეობას იწყებს სოხუმის ჭანბას სახ. აფხაზურ დრამატულ თეატრში.

გამორჩეული პროფესიონალიზმისა და არტისტიზმის წყალობით, მან იმ უმძიმეს დროს, სხვა ნიჭიერ ქართველ მსახიობებთან ერთად, აფხაზეთში მთელი პასუხისმგებლობით იტვირთა ქართული სიტყვის კეთილსინდისიერი სამსახური, რისთვისაც აფხაზეთის საზოგადოებრიობამ გულმხურვალედ შეიყვარა.

სოხუმის კ. გამსახურდიას სახელობის სახელმწიფო ქართულ დრამატულ თეატრში მან შექმნა არაერთი მაღალმხატვრული სცენური სახე, რომელთაც აღიარება მოიპოვეს მაღლიერ მაყურებელში. მისი ანონილი, სამართლიანი, კეთილმოსურნე სიტყვა დამაჯერებლად უღერდა როგორც თეატრში, ისე მის ფარგლებს გარეთ.

აფხაზეთის საზოგადოებრიობის წინაშე ნოდარ ბექაური ახალ ამბულაში მოგვევლინა, როდესაც მან ლირსული ადგილი დაიკავიდა ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობასა და აფხაზეთის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

ნაადრევად წავიდა ჩვენგან ერისკაცი, მეოჯახე, საიმედო მრჩეველი და მეგობარი. მსუბუქი იყოს მისთვის მშობლიური ქართული მიწა.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შემალი საბჭო

ღარიკის კურსი

9 იანვრიდან დადგინდა ღარიკის მიმართ უცხოური ვალუტების შეფასების კურსი

ინგლისური გირე. სტერლ.	1	3,3145 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,7137 ლარი
ევრო	1	2,2304 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0651 ლარი
აზერბაიჯანული მანათი	1	1,9666 ლარი
სომხური დრამი	100	0,4702 ლარი
უკრაინული გრივანა	10	3,3935 ლარი

ანაკლოტა

მიხომ მოსკოვის უნივერსიტეტში ჩაირიცხა. ერთხელაც სასაბჭოოში შევიდა. ხედავს, ყველა მაგიდა დაკავებულია. სხვა გზა არ ჰქონდა და ავციობით ცნობილ პროფესორს მიუჯდა.

— გედი ღარიკის ამხანაგი ვერ იქნება, — ჩაიღრინა პროფესორმა.

— მართალი ხარ, უნდა გავფრინდე, — ამბობს მიხომ.

პროფესორი დაიბოლმა და გადმაცვიტა, სასესიო გამოცდაზე გადაეხადა სამაგიერო. ეს დროც დადგა. ყველაზე ძნელი ბილეთი არგუნა მიხომს, რომელმაც კითხვებს საუცხოოდ უპასუხა. მაშინ პროფესორმა დამატებითი კითხვა დაუსვა:

— გზად მიმავალმა ორი ტომარა შენიშნე. ერთი ოქრო-ვერცხლითაა სავსე, მეორე — ჭკუით. რომელს აირჩევდი?

— ოქრო-ვერცხლით სავსეს.

— მე კი ჭკუით სავსეს ავიღებდი, — ნიშნის მოგებით ეუბნება პროფესორი.

— გააჩნია, ვის რა აკლია, — უპასუხებს მიხომ. გაბრაზებულმა პროფესორმა ჩათვლის წიგნაკი გამოართვა და შიგ ჩაწერა „ვირი“. მიხომს წიგნაკში არც ჩაუხედავს, ისე გავიდა აუდიტორიდან. ცოტა ხანში შემობრუნდა:

— პროფესორო, ხელი კი მოგიწერიათ, მაგრამ ნიშნის ჩენერა დაგვიწყებიათ.

მიხომ პირველ კლასში მიიყვანეს. გაკვეთილების შემდეგ მასწავლებელ მაროს ეუბნება:

— პატივცემულო მასწავლებელო, ვატყვობ, რომ პირველი კლასისთვის ძალიან ჭკვიანი ვარ. მოდი, მესამე კლასში დამსვით!

მარომ დირექტორთან შეიყვანა, ასე და ასეა საქმეო.

ჩვენაუარაზა

„სიცხე“ აუტანელი გამოდგა

29 დეკემბრიდან (რასაკვირველია, გასული წლის) რუსეთის კინოეკრანებზე გამოჩნდა ფილმი „სიცხე“, რომლის რეჟისორი გახლავთ რამზო გიგინეიშვილი, ხოლო პროდიუსერი თეიმურაზ ბონდარუშკი. მანამდე სურათის პრეს-ჩვენება მოეწყო. შემოკლებით გათავაზობთ „კი“-ის კორესპონდენტის შეფასებას.

„სიცხის“ პრესისათვის დემონსტრირების წინ ერთ-ერთ შემქმნელს წამოსცდა: ჩვენ არ დაგვი-სახავს გლობალური ამოცანები, უბრალოდ გვინ-დოდა კინოს გადაღება ზაფხულსა და ახალგაზ-რდობაზე, მაყურებლისთვის სიცხის შეგრძნების გაჩენა იანვარში.

შევნიშნავთ, რომ ასე შეგრძნებისთვის დიდი ხა-ნია, რაც საუბრები მოიფიქრეს. ზაფხულსა და ახალ-გაზრდობას რაც შეეხება, ორივეზე უკვე გადაღე-

ახალი წლის წინა დღეებში მოსკოვში, კრემლში, სამთავრო-ბო ჯილდოები გადაე-ცათ მეცნიერებს, სამ-ხედროებს, მსახიობებ-სა და ტელენამყვანებს. ერთგვარი თოვლის პა-პის როლში თვით პრე-ზიდენტი ვლადიმერ პუტინი გამოვიდა. მომღერალ დიანა ლურწკაია მან რუსეთის დამსახურებული არტისტის წოდება უბოძა და შესაბამისი დიპლომიც გადასცა. მადლი-ერმა დიანამ ის თავის სოლო-კონცერტზე მიიწვია, რო-მელიც კრემლშივე უნდა გაიმართოს.

ჩვენმა მკითხველმა იცის, რომ 21 დეკემბერს გარ-დაიცვალა თურქმენეთის პრეზიდენტი საფარ-მურატ ნიაზოვი — ყოველთა თურქმენთა ბელადი,

ბულია გიორგი დანელიას მიერ გენიალური ფილმი „დავაბიჯებ მოსკოვში“. ძალიან უნდა „სიცხის“ იმის დონის შეწვდომა, მაგრამ ვერ ახერხებ...

სურათის გადაღებებზე ტემპერატურა +7 გრადუსი იდგა და მსახიობებს სიცხისაგან მოსფილ-მის გამათბობლების დახმარებით იფარავდნენ; როდესაც კინოს მთავარი პირობეა: უარესია, რომ არ გამოუვიდათ დაპირებული სიმსუბუქე და სიხალე. ავტორებმა რომ ასეთი შეგრძნების ჩაე-ლება — გიორგი დანელიასაგან განსხვავებით — ვერ შეძლეს, ისინი შეცვალეს მოლალო მუსიკით, თვალ-თმაქცური ინტონაციებითა და ნაძალადევი ღიმი-ლით. პოდა, მიიღეს კინო მოსკოვში რამდენიმე ახალგაზრდა კაცის ნაკლებად საინტერესო გადა-ადგილებათა შესახებ...

დიანა ლურწკაია — რუსეთის დამსახურებული არტისტი

თურქმენბაში. თურმე პოპულარული ქართველი მომღერალი მის დაბადების დღეზეც გამოსულა ერთხელ. აი, რა უამბო დიანამ ჟურნალისტებს:

— თურქმენბაში ფრიად საინტერესო კაცი გახ-ლდათ. როცა იმასთან სტუმრად ჩავიდით, პრეზი-დენტი მიუახლოვდა ჩემ ძმას რობერტს, მაგრამ ჩამოართვა ხელი და უთხრა: „მსოფლიოში ვერა-ვითარი ჯილდო ვერ იქნება იმის საზღაური, რაც შენი დისათვის გაგიკეთებია“. რობერტს ძალიან გაუკვირდა — თქვენ, ასე დიდი კაცი, საიდან მოც-ნობთო. ამაზე ნიაზოვმა უპასუხა: „მშვენიერად ვერკვევი ინტერნეტში, ყველა ახალი ამბავი ვიცის!“

ის ერთობ გაცნობიერებული და თანამედროვე პოლიტიკოსი იყო. მე შემძრა ჩემდამი პრეზიდენ-ტის ადამიანურმა დამოკიდებულებამ. დიდი იმედი მაქვს, რომ ნიაზოვის მეშვეობით შეძლებენ ყველა იმ სიკეთის შენარჩუნებასა და გაბეგრებასაც, რაც თურქმენბაშიმ თავის ხალხს გაუკეთა“.

მხარე სიტყვა

გასახეობი ენა-პირით ღარმოთქმული საახალწლო

დამდგარა წელი ტახისო: შადრევნებისა ახლისო; ცეცხლმოკიდებულ დახლისო; მრავალ გაყიდულ სახლისო; ქუჩაში გაყრილ ხალხისო; მედიის მიმწოდ ხრახნისო,

ლოდინით კვლავაც დადლისო; იმედთა მორიგ კრახისო. ... დიდკაცთა ზიმზიმ-გრილი წლეულს რა ჯდება, რა ღირსო...

პირუ ლელია

კადრი

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA

აიფშო და ღაბაბაძე
გამომცემლობა „საქმედი“
მ. კოსტავას ქ. №14. ტელ: 93-50-22.

იბეჭედა გამოცემულმა „ქოლრის“ სტამბაში, რედაქციის მიხედვით.

დამფუძნებლები —
გაზეთი

„საქართველოს
რესპუბლიკის“
თანამშრომლები

გამომცემელი —
შპს

„თანადგომო-1“
ძირითადი 14
ტელ: 899 797679;
98-96-32

მთავარი რედაქტორი
ალექს

ასლანიშვილი
მორიგე რედაქტორი
კონსტანტინე
გურგენიძე

ინფორმაცია 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი,
მ. კოსტავას ქ. №14.

მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარედაქციო განყოფილება: 98-96-32; 899 328576

რედაქციის მთავარი პასუხისმგებელი ლიბია ღაბაბაძე
ხარკით წარმოადგენს მოქმედი წესების შესაბამისად
აბაზა აბოშვილი, რომელსაც მოსაზრებაში, შესაძლოა, გულად არ
შეუძლია რედაქციის პოლიტიკა.

ავტორებს ვთხოვთ, მოემზადებოდნენ ანაწერს 2-2,5 ნაბეჭდ
გვერდზე მათი მოსულობის საბაზის ნუ შემოგვთავაზებენ.